יודעז, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

הײנט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 198 | Łódź, Czwartek, 23 sierpnia 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, יב אלול תרצ"ד | № 198

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

פראנצויזיש-פוילישע בעציהונגען

זענען לחלוטין נישט קאליע געווארען

דערקלערונג פון אויסערן-מיניסטער בעק

װאַרשאַ, 22 (טעלעפאניש) בעלקטען, נאכ'ן צוריקקעהר פון אורלויב פון דעם אויסערן-מיניסטער בעק, איז פארגעקומען א באדייטענדע אויפלעבונג אין די ווארשאווער פאליטישע קרייזען, מ'האט נעמליך, בריייט ארומגעריעדט די פראגע פון פארמילדערן זיך פון די פראנצויזיש-פוילישע בעציהונגען און שייכות מיט'ן זשיראדאווער ענין און די דערווייטערטע פוילישע בערג-ארבייטער פון פראנקרייך.

אלס פרעטעקסט צו די געשפרעכען איז געווען דאס אויפנעמען דורכ'ן אויסערן-מיניסטער בעק אויף אן אודיענץ דעם פראנצויזישן אמבאסאדאר אין ווארשא, ה' לאראש, וועלכער האט אויסגעבייטענט זייגט לטובת די ארעסטירטע דירעקטארען פון זשיראדאו, אונטערשטרייכענדיג, אז דער ענין זשיראדאו איז געווען דער גורם צו די פיל קאמענטארען פון דער אינטערנאציאנאלער עפענטליכער מיינונג וועגען דעם אפקיהלען זיך פון די בעציהונגען צווישען פראנקרייך און פוילען.

מיניסטער בעק האט דערקלערט, אז די פראנצויזיש-פוילישע גוט-פריינדליכע בעציהונגען זענען לחלוטין נישט געשטערט געווארען, און ווייטער — אז אויך דאס דערווייטערען פון די פוילישע ארבייטער פון פראנקרייך האט געגעבען דעם אויסרייד צום אויסטייטש פון דער קאליע-געווארענער פראנצויזיש-פוילישער פריינדשאפט.

ווי מיר דערוויסען זיך, איז דאס דער ערשטער עטאפ פון די פאליטישע געשפרעכען צווישען דעם אויסערן-מיניסטער בעק, און דעם אמבאסאדאר לאראש.

■ ■ ■

װאַרשאַ, 22 (טעלעפאניש) היינט וועט דער אויסערן-מיניסטער בעק אפהאלטען א געשפרעך מיט'ן מיניסטער פאר געזעלשאפטליכער שוץ, ה' פאשוואנקאווסקי, בכדי צו אינפארמירען זיך וועגען דער פאקטישער זאכלאגע און וועגען די סיבות, הלמאי די פוילישע ארבייטער זענען ארויסגעשיקט געווארען פון פראנקרייך.

אויף שבת ווערט פאראויסגעזעהען די צווייטע קאנפערענץ פון מיניסטער בעק מיט לאראש'ן. נאך דער דאזיגער קאנפערענץ וועט דער פראנצויזישער אמבאסאדאר אריבערשיקען א גרויסען בעריכט דער פראנצויזישער רעגירונג און ווארטען אויף ווייטערדיגע אינסטרוקציעס.

א בונט אין שפאנישען פלאט

מאַדריד, 22 (ספ. טעל.) אין דעם שפאנישען פלאט, וועלכער האט סטאנציאנירט אינ'ם פארט קארטאגענא איז נעכטען אויסגעבראכען א בונט. עטליכע מאטראזען האבען געלייענט א מאדרידער קאמוניסטישע צייטונג, וועלכע איז ווי אנדערע היין-פאליטישע צייטונגען פאר-ווערט אין דעם שפאנישען פלאט און ארמעי. ווען מ'האט די דאזיגע מאטראזען בעשטראפט, האבען זיך זייערע חברים פאר זיי אנגענומען, און אפגעזאגט די געהארכזאמקייט. דער בונט איז שנעל דערשטיקט געווארען.

סעקרעטאר פון דער אראבישער עקזעקוטיווע

אגיטירט די אראבישע יוגענד צו פאטרולירען ווייטער ביי די ארץ-ישראל'דיגע גרעניצען

ירושלים, 22 (יט"א טעלעגראפיש) נישט קוקענדיג אויפ'ן פערבאט פון הויך-קאמיסאר, האט דער סעקרעטאר פון דער אראבישער עקזעקוטיווע זשאמאל-על-הוסיין אגיטירט די אראבישע יוגענד ווייטער צו פאטרולירען ביי די ארץ-ישראל-גרעניצען, צו כאפען די אומלעגאלע עולים.

ווי מ'רעכענט, וועט ער צוגעצויגען ווערען צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט.

דער „לאוויטשער וואמפיר"

האט בעקומען אב'אורטייל — 15 יאהר טורמע

וולאצלאוועק, 22 (טעלעפאניש) היינט איז נאך א גאנצען טאג פון די פראצעס-פערהאנדלונגען האט דאס געריכט ארויסגעטראגען אב'אורטייל געגען דעם בלוטיגען „לאוויטשער וואמפיר". דעם 21-יעהריגען טאדעאוש ענשטיין, וועלכער האט געמארדעט און מאנס געווען דער-עיקר קליינע מיידלעך.

11 אין אווענד האט דאס געריכט ארויסגעטראגען דער אורטייל, לויט וועלכען ענשטיין איז פערמשפט געווארען אויף 15 יאהר טורמע מיט'ן אפנעהמען די בירגערליכע רעכט.

דאס געריכט האט אנגענומען אלס מילדערענדען אומשטאנד זיין שלעכטע ערציהונג און וואגלען איבער'ן לאנד.

דער מערדער האט אנגענומען דעם אורטייל רוהיג. דער פערטיידיגער טראגט אריין אפעלאציע.

פרעז. רוזוועלט'ס הסכמה

אויף רעדוצירען די ארבייטס-צייט און העכערען דעם לוין אין דער באוועל-אינדוסטריע

וואשינגטאן, 22 (ספ. טעל.) די פערוואלטונג פון נ. ר. א. האבען בעקומען א הסכמה פון פרעז. רוזוועלט אויפ'ן פערקירצען די ארבייטס צייט אין דער באוועל-אינדוסטריע פון 40 אויף 36 שעה, ווי אויך אויף א צעהן-פראצענטיגער לוין-הוספה. דער דאזיגער שריט קריגט א ספעציעלע בעדייטונג אין שייכות מיט'ן דראהענדען שטרייק אינדער באוועל-אינדוסטריע.

דעלעגאציע פון דייטשע יודען

אינטערוועניר ביים אינערן-מיניסטער געגען דער עלילת-דם-העצע פון „שטירמער"

בערלין, 22 (יט"א טעלעגראפיש) די רעפרעזענטאנץ פון דייטשען יודענטום האבען נעכטען בעזוכט דעם דייטשען אינערן-מיניסטער און אינטערוועניר, וועגען אפשטעלען די עלילת-דם-העצע פון שטרייכער'ס „שטירמער".

עס האלט נאך נישט ביי די האבסבורגער

פּאַריז, 22 (ספ. טעל.) דער ספעציעלער שליח פון „מאטען" בריינגט אב'אינטערוויו מיט'ן מיניסטער סלאוויש, וועלכער האט דערקלערט, אז אין פלארענץ איז נישט גערעדט געווארען וועגען קיין שום אפמאך, און אויך נישט וועגען דער מעגליכקייט צו רעסטאווירען די האבסבורגער.

די איטאליענישע רעגירונג איז אין דעם פונקט מסכים מיט דער עסטרייכישער רעגירונג, אז דער דאזיגער ענין איז אינ'ם איצטיגען מאמענט פאלשטענדיג נישט אקטועל.

דער ציל פון די שטורם-אפטיילונגען

בערלין, 22 (ספ. טעל.) אין „פעלקישען בעאבאכטער" איז פער-עפענטליכט געווארען אן ארטיקעל, אין וועלכען עס ווערט בולט אונטערגעשטראכען די טענדענץ, וואס האט דער ציל אפצונעהמען ביי די ס. א. (שטורעם אפטיילונגען) דעם מיליטערישען כאראקטער, און ווייזענדיג זיי אויף זייער ערציהעריש-פאליטישע ציל.

היטלער רייזט איבער דייטשלאנד

בערלין, 22 (ספ. טעל.) נאך איין טאג פערברענגען אין נירענבערג איז דער קאנצלער היטלער היינט אפגעפלויגען קיין דרום-דייטשלאנד. אין נירענבערג האט ער בעזוכט די פונקטען, וואס זענען בעשטימט אויפן פארטיי-צוזאמענפאהר.

עסטרייך פיהלט זיך שוין זיכער

ווין, 22 (ספ. טעל.) דער קריגס-צושטאנד אין וויענער קרייז, וואס האט פערפליכטעט זינט דער לעצטער מלוכה-פערשווערונג, דעם 25 יולי, איז היינט ביטול געווארען.

פערבאטען ארויסצוגעבען אין ווארשא א צייטונג א. נ. „אריטשיק" (אריער)

ווארשא, 22 (טעלעפאניש). דער רעגירונגס-קאמיסאריאט האט אפגעזאגט די ביטע פון איינעם וולאדיסלאוו גריטשקא וועגען ארויסגעבען א סוחריש צווייוואכענבלאט א. נ. „אריטשיק".

גריטשקא אפעלירט אין אינערן-מיניסטעריום.

נויראט זאל דימיסיאנירען

און ווערען דייטשער אמבאסאדאר אין רוים

בערלין, 22 (ספ. טעל.) לויט דערוויייל נישט קאנטראלירטע, אבער שטארק פער'עקשנט-קורסירענדע קלאנגען, ווערט בקרוב דערווארט די דימיסיע פון דעם אויסערן-מיניסטער נויראט.

דער אויסערן-מיניסטער נויראט וואלט דאן געווארען דייטשער אמבאסאדאר אין רוים.

דער צוועק פון דער נאמינאציע, וואלט געווען דאס שטרעבען צו מילדערען די לעצטענס אנגעשטרענגטע איטאליעניש-דייטשע בעציהונגען, מיט וועלכע נויראט אלס געוועזענער דייטשער אמבאסאדאר אין איטאליען איז גוט בעקאנט.

דערביי קורסירט א קלאנג, אז אויסערן מיניסטער וואלט דאן געווארען פאן-ריבענטראפ, דער ביז-איצטיגער בעפולמעכטיגטער פון דער דייטשער רעגירונג פאר ענטוואפנונגס-ענינים.

געצענדינערשקייט אין דייטשלאנד

בערלין, 22 (ספ. טעל.) דא האט זיך געבילדעט א געצענדינערישע סעקטע מיט'ן נאמען „גערמאנישע רעליגיאנס-געמיינשאפט", וועלכע שטיצט זיך אויף די גערמאנישע פאנטעאיסטישע גלויבענישען, וואס לייקענען אינגאנצען אין עולם הבא.

גערינג דערקלערט,

אז מען מוז אויפהערען צו קריטיקירען היטלערן

בערלין, 22 (ספ. טעל.) אין א געשפרעך מיט א פארשטייער פון דער „דויטשע אלגעמיינע צייטונג", האט גערינג דערקלערט, אז דער רעזולטאט פון פלעביסציט איז פאר איהם נישט קיין איבעראשונג, אז די וואס האבען געזאגט „ניין" רעקרוטירען זיך פון 3 מינים: 1) אזעלכע, וואס דער נאציאנאל-סאציאליזם האט זיי נאך נישט איבערצייגט, נאר אין א געוויסען מאמענט וועלען זיי זיך איבערצייגען, 2) אזעלכע, וואס ווייסען יא, וואס ער איז, נאר מחמת ענאאיסטישע טעמים זענען זיי זיינע געגנער, און 3) א קליינע צאהל, וועלכע וועט זיך קיינמאל נישט לאזען איבערצייגען. מיר ווילען זיי דערפאר נישט שטראפען — האט גערינג גאזאגט. מיר ווילען אבער נישט דערלויבען צו פיהרען א פראפאגאנדע געגען דעם נאציאנאל-סאציאליזם.

מיר ווילען האבען אנשטענדיגע קריטיק, אבער צו קריטיקירען האט רעכט נאר יענער, וואס קאן עפיס בעסערס שאפען, און בעווייזען עס אין ממשות. אין בעצוג צו היטלערן מוז זיך בכלל אפ שטעלען יעדער מין קריטיק.

געגען טראנספער-אפמאך

זאגט זיך ארויס די מערהייט-דעלעגאטען פון דער יודישער וועלט-קאנפערענץ

ג ע נ ף, 22 (יט"א טעלעגראפיש)

אויף דער נעכטיגער זיצונג פון דער יודישער וועלט-קאנפערענץ, האט נאך די רעפעראטען פון די ה"ה יעקב לעשטשינסקי און ד"ר דאלדאשק, וועגען ראסען-טעאריע און מינדערהייטס-רעכט, רעפערירט ראבי סטיפען ווייז וועגען צונויפרופען דעם יודישען וועלט-קאנגרעס אויף הערבסט 1935.

נאכדעם איז פארגעקומען א פטרויליכע זיצונג פון דער באיקאט-קאמיסיע געגען היטלער-דייטשלאנד, אויף וועלכער עס אנגעוויזען געווארען אויף די ערפאלגען פון באיקאט, און וועגען דער נויטווענדיגקייט צו קאארדינירען די ביז איצטיגע טעטיגקייט פון די באיקאט-קאמיטעטען.

א שטורמישע דעבאטע האט ארויסגערופען דער טראנספער-אפמאך. אין דער צייט פון דער דיסקוסיע האט זיך די מעהרהייט ארויסגעזאגט געגען טראנספער-אפמאך, וועגען דעמוועט העכסטוואהרשיינליך אנגענומען ווערען א געהעריגע רעזאלוציע.

באיקאטירען דעם רעגיסלא-טיווען ראט

פראקלאמירט דער רעוויזיאניסטישער צוזאמענפאהר אין ארץ-ישראל

ת ל - א ב י ב, 22 (יט"א טעלעגראפיש)

היינט איז דא בעשלאסען געווארען דער רעוויזיאניסטישער צוזאמענפאהר. עס איז אנגענומען געווארען פראטעסט-רעזאלוציעס, געגען דער עליה-בעגרענצונג און צו פראקלאמירען א באיקאט געגען לעגיסלאטיווען ראט.

נייע שבועה פאר דייטשע מלוכה באאמטע און זעלנער

ב ע ר ל י ן, 22 (ספ. טעל.)

די דייטשע רעגירונג האט אנגענומען א נייע געזעץ, וועגען אפגעבען א שבועה דורך מלוכה-באאמטע און זעלנער.

די נייע פארמולע פון דער שבועה פאר באאמטע קלינגט אזוי:

„איך שווער, אז איך וועל טריי און געהארכזאם זיין דעם פיהרער פון דער דייטשער רעגירונג און פון דעם דייטשען פאלק אדאלף היטלער, אז איך וועל שאנעווען די געזעצען און געוויסענהאפט ערפילען מיינע אמטליכע פליכטען. גאט זאל מיר אזוי העלפען".

די פארמולע פאר דער שבועה פון דעם מיליטער, איז איצט פאלגענדע:

„פאר גאט גיב איך איצט אפ די דאזיגע הייליגע שבועה, אז איך וועל ריקזיכטסלאז געהארכזאם זיין דעם פיהרער פון דייטשלאנד און פון דייטשען פאלק, אדאלף היטלער, דעם העכסטען אנפיהרער פון דער בעוואפענטער קראפט, און אלס העלדישער זעלנער וועל איך זיין גרייט אין יעדען מאמענט צו מקריב זיין מיין לעבען".

דאס געזעץ בעאויפטראגט, אז עס זאלען תיכף בעשוואוירען ווערען אלע באאמטע פונקט אזוי, ווי עס האט שוין אפגעגעבען די שבועה די ארמעע.

אמעריקא האט בעשטעלט נייע 24 קריגסשיפען

וואשינגטאן, 22 (ספ. טעל.)

אין הסכם מיט'ן פראגראם פון אפבויען די ים - כוחות, האט דער פלאט דעפארטאמענט בעשטעלט אין פערשידענע דאקען נייע 24 קריגס-שיפען.

11 וועלען געבויט ווערען אין פריוואטע דאקען און די רעשט אין רעגירונגס-דאקען.

ענטדעקט א מיליטער-פערשווערונג אין האוואנא

האוואנא, 22 (ספ. טעל.)

דא איז ענטדעקט געווארען א מיליטער-פערשווערונג, וועלכע האט געזאלט צווינגען דעם פאלקאוניק באטיסט ארויסצוטרייבען דעם פרעזידענט און דערקלערען א מיליטער-דיקטאטור.

אין קאלומביא און אין פינארדעלריא זענען ארעסטירט געווארען 20 אפיצירען. דער קאפיטאן מאריא פערנאנדעז, וועלכער האט זיך געגענגעשטעלט די זעלנער, וואס זענען געקומען איהם ארעסטירען, איז דערשאסען געווארען.

האוואנא, 22 (ספ. טעל.)

די גאנצע קאמוניקאציע מיט דער צענטראלער טייל פון דעם אינזעל, איז איבערגעריסען געווארען אין שייכות מיטן שטרייק פון די פאסט-באאמטע.

די קאמוניסטען דראהען, אז זיי וועלען אויפרייסען די צוגען וואס פיהרען די פאסט, און אז זיי וועלען דערקלערען א גענעראל-שטרייק, אויב די מאשיניסטען וועלען געצוואונגען זיין צו ארבייטען אויף די פאסט-צוגען.

דועל צוליבן עניו זשיראראוו

ווארשא, 22 (טעלעפאניש)

נעכטען האט זיך אין דער הויפט-שטאט אפגעשפילט איינער פון די עפילאגען פון דעם ענין זשיראראוו: עס איז נעמליך פארגעקומען א דועל צווישען דעם פראפעסאר פון קראקאווער אוניווערזיטעט ה' ו. ל. און דעם בעריהמטען פובליציסט פון דער „גאזעטא פאלסקא", דעם געוועזענעם מלוכה-מאן און בעקאנטען פאליטיקער, דעם רעד. א. מ.

דער ה' מ. איז פערוואונדעט געווארען אין פוס, און איז איבערגעפיהרט געווארען אין א פריוואט-קליניק, וואו מ'האט איהם ארויסגענומען די קויל. זיין געזונד-צושטאנד איז בעפרידיגענד.

קלאנגען וועגען איטאליעניש-עסטרייכישען מיליטער-בונד

ווערען אפגעלייקענט

ווי ע ן, 22 (ספ. טעל.) די קלאנגען, וואס קורסירען דא, אז אין פלארענץ זאל האבען געשלאסען געווארען א איטאליעניש - עסטרייכישער מיליטער-בונד, ווערען דורך די עסטרייכישע אפיציעלע ספערען ענערגיש אפגעלייקענט.

העכסטענס אנדערהאלבען פראצענט

נישט-אריער אין די דייטשע פאכשולען

בערלין, 22 (ספ. טעל.)

דער בילדונגס-מיניסטער, האט פעראָרדענט, אז להבא קאנען צוגעלאזט ווערען אין די פאכשולען העכסטענס 1 מיט א האלבען פראצענט שילער פון דער נישט ארישע אפשטאמונג.

אין דער דאזיגער צאהל דארפען נישט גערעכענט ווערען שילער פון אויסלאנד.

די דייטשע פרעסע

וועגען קאנצלער שושניגס נסיעה

בערלין, 22 (ספ. טעל.)

אלע צייטונגען ווידמען גרויסע ארטיקלען דער נסיעה פון קאנצלער שושניג, געבענדיג אין זעהר קריטישע קאמענטארען דעם אויסדרוק פון חשד געגען דעם שטארקען וואוקס פון די פראנצויזישע און איטאליענישע השפעות אין עסטרייך.

אויפגעהאנגען א מלוכה-פערעטער

און 6 פערמשפט אויף שווערע טורמע

ווי ע ן, 22 (ספ. טעל.)

פון לעבען איז מען מודיע: נאך 3 טאגיגע אנטערהאנדלונגען איז פעראפענטליכט געווארען דער אורטייל געגען 7 נאציאנאל-סאציאליסטען, וועלכע האבען אנטייל גענומען אין יולי-אטענטאט.

דער הויפט בעשולדיגטער רודאלף ערלבאכער, וועלכער האט מיט א שטויס פון פוס צוגעשלאגען איינעם פון די שטארבענדע אנטיילנעמער אין די קאמפען, איז פערמשפט געווארען פאר מלוכה-פעררעט און מארד, אויפגעהאנגען צו ווערען.

אויגוסט ריטץ, וועלכער איז בעשולדיגט געווארען אין מלוכה-פעררעט און פרובען צו ערמארדען, איז פערמשפט געווארען אויף אייביגע שווערע תפיסה.

די איבריגע האבען בעקומען שווערע תפיסה פון 10 ביז 13 יאהר.

ווי ע ן, 22 (ספ. טעל.)

די אפעלאציע פון דעם פעראורטיילטען רודאלף ערלבאכער צום פרעזידענט וועגען בעגנאדיגונג, איז אפגעווארפען געווארען.

האלב 9 א זייגער האט מען איהם אויפגעהאנגען.

פראפ. פיקאר וויל פליהען

30 קילאמעטער איבער דער ערד

בריסעל, 22 (ספ. טעל.)

דא ווערט לעצטענס א סך גערעדט וועגען די הכנות פונ'ם פראפ. פיקאר צו א נייעם פליה אין דער סטראטאספערע.

דער פראפעסאר בויט איצט א ריזיגען באלאן, וואס וועט איהם געבען די מעגליכקייט צו דער-גרייכען א הויך פון 30 קילאמעטער איבער דער ערד.

ראדיא-פראגראם

דאנערשטאג, ד. 23-טען אויגוסט 1934

6,30 פריהמארגען אודיציע, 6 35 פליטען, 6,38 גימנאסטיק, 6,53 פליטען, 7,05 פריהמארגען צייטונג, 7,10 פליטען, 7,20 הויז-ווירטשאפט, 7,25 פערשידענעס, 7,35 טאג פראגראם, 11,57 צייט-סיגנאל, 12,03 וועטער, 12,05 פרעסע, 12,10 קאנצערט. 1 מיטאג צייטונג. 1,05 אודיציע פאר קינדער, 1,20 פליטען, 2 עקספארט קאמוניקאטען, 2,05 האנדעלס קאמוניקאטען, 4 פרעהליכע מוזיקאלישע אודיציע 4,45 פליטען, 5,15 קאמעראל קאנצערט, 6 פארלעזונג, 6.15 הערשפיל פון לעמבערג, 7,15 פערשידענעס, 7.25 פראגראם אויף מארגען, 7,30 לייכטע מוזיק, 7,50 ספארט, 8 „אויסדערוועהלטע געדאנקען", 8,02 טעאטער רעפערטואר, 8,12 לייכטע מוזיק, 8,50 אווענד צייטונג, 9 „צאפשטיק", 9,02 פליטען, 9,12 קאנצערט, 10 רעפעראט, 10,15 טאנץ מוזיק, 11 וועטער.

• • •

פון אויסלאנד

8 קאנצערט פון לאנדאן, 8,15 סימפאנישער קאנצערט פון וויען, 8.45 אפערעטקא פון רוים, 9 אפערע פון טולוז.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי —	—	—	—	86.25
3 פראצענטיגע	בוראוולאנע		—	44.00
4	„	דאלארובקא	—	53.50
7	„	סטאביליזאציע (אמ.)		67.75
5	„	ווארשאווער פ.-ב.	1934	60.00
5	„	לאדזער	„ „	53.00
ענגלישער פונט	—	—	—	26.51
דאלאר אפיצ.	5.20	נישט אפיצ.	—	5.15
גאלד-דאלאר —	—	—	—	8.92
גאלד-רובל —	—	—	—	4.60
דייטשער מארק	—	—	—	1.95

זאל „פילהארמאניע"
נארוטאוויטשא 20, טעל. 213-84.

נאר געציילטע גאסטשפילן פון טעאטער
„אראראט"
קינסטל. אנפ. משה בראדערזאן.
היינט, דאנערשטאג, 9.30 אוונט
גרויסע פאפול. פארשטעלונג | פרייזען פון 50 גר. ביז 2 זל.
רעוועלאציע-פראגראם א. ג.
א געלעכטער אין א זייט...
די שענסטע און בעסטע נומערן פון 30 פראגראמען, דאזשיסירט: ש. דזשיגאן און י. שומאכער.
קאמפאזיציע: וול. גאדיק. ביגע-לייטונג: ב. שווארצשטיין, מוזיק-לייטונג: ה. רובין, אדמ.-לייטונג: מ. קאן.
בילעטען אין קאסע פון „פילהארמאניע".

וויכטיג פאר די, וועלכע ווילען פאהרען קיין ארץ-ישראל!
די, וועלכע בעזיצען פוילישע אויסלענדישע פעסער קיין א"י קאנען אבפאהרען דעם 30 ד.ח. קיין ארץ-ישראל
אינפארמאציעס אין „תוצרת ארץ-ישראל", שרודמיעסקא 3
טעגליך פון 10—1 און פון 5—7 אוונט.

Dr. med.
Haltrecht
צוריקגעקעהרט
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 131-86
נעמט אן פון 8—11 מיטאג און פון 5—9 אוונט
זונטאג פון 10—1 מיטאג.
אלע ארט אנאליזען.
[illegible] לעטשניצע-פרייזן

עס ווערט געזוכט א וואוינונג
פון 3 צימערן און קיך מיט אלע בעקוועהמליכקייטען אויפ'ן 1-טען אדער 2. שטאק אין דער געגענד פון פיעטריקאווער גאס ביז נאווראט אדער דערבייאיגע גאסען העכסטענס אין רוג דערוויטערט פון פיעטריק. גאס. עווענטועלע ענטשעדיגונג פאר א גוט קאנסערווירטע וואוינונג. טעלעפאנירען ביז 4 נאכמ. 196-94 אדער פערזענליכע פערשטענדיג $5^1/_2$—$4^1/_2$ נ"מ
ציגעל-גאס 82, נאמיאט.

Dr. med.
Leon Familier
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען אויף
6. שערפיעץ 37 (בענעדיקטא)
נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

אויערן, נאז און האלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולאטארישע פון 11—2 און פון 5—8 אוונט.

Dr.
Wajnberg
ספעצ. פון לונגע, הארץ און סקלערהאזי-קראנקהייטען
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—5, 8—9 אוו.

שיי טלען
מיט פאריזער שרינדען
ווי אויך פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקלאסיג און רעיעל אויסגעארבייט צו ביליגע פרייזען
ביי קערש, סקווערא 15

פאר גארד, ביזשוטעריע
און לאמבארד-קוויטען
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

לעכער אויף דער מאשין
ווערדען אנגענומען אויסצונייען ביי
ג. נארדמאן, שרודמיעסקא 8

ביטשריפט-ביורא
פאר געריכטס- און אדמיניסטראציע-מאכן
B. Mann
האט זיך איבערגעצויגן פון פעטריקאווער 10
אויף פעטריקאווער 82
פארטער, לינקע אפיצינע.

ווער ס'זוכט א תכלית
פאר זיך, פאר א קינד (אויסוואהל פון א בערוף, שול א. א. וו.), דארף זיך תיכף זומען בעראטן מיט'ן בעקאנטן פובליציסט
איגנפעלד, פיעטריקאווער 31
אויפנאהמע-שעהן טעגליך פון 4—8 אוו.

„נייער פאָלקסבלאַט"

אַלטע און נייע קאַמפּס-מעטאָדן

דער שווערער קאַמף פאַר'ן יודישען קיום

הגם די סיבות פון אַנטיסעמיטיזם זענען גע־בליבען די זעלביגע, ווי פריהער, אַזעלכע, ווי זיי זענען געווען, לכל־הפּחות לויט זייער מהות נאָך, מקדמונים אָן, האָט אָבער דער קאַמף מיט דעם אַנטיסעמיטיזם אין די לעצטע יאָהרען אַנגענומען אַ נייעם כאַראַקטער, ווי מיר דוכט זיך, אונטער דער השפּעה פון דעם אַקטיווען, העלדישען קאַמף, וועלכען יודען פיהרען אין ארץ־ישראל. דער היינ־טיגער קאַמף מיט דעם אַנטיסעמיטיזם נעמט אָן אַלץ מעהר דעם כאַראַקטער פון אַן'אָפענעם אַקטי־ווען קאַמף, וועלכער שטרעבט אָנצושפּאַרען זיך אויף דער סאָלידאַריטעט פון יודען אין דער גאַנ־צער וועלט. דער אַנטיסעמיטיזם האָט אונטער דער השפּעה פון דער וועלט־מלחמה און פון די נאָכ־מלחמה'דיגע וועלט־קריזיסען מכּל־המינים אַנגענו־מען אַזעלכע ווילדע און נישט־דערהערטע פאָרמען, דאָס די אַלע יודישע פּאַפּירענע רעכט, אין דער פאָרם אפילו פון די נייע דעמאָקראַטישע קאָנסטי־טוציעס, האָבען זיך אַרויסגעוויזען פאַר צו שוואַכע. די רעגירונגען ווידער אין דעם רוב אייראָפּעאישע מדינות, בפרט אין צענטרום פון אייראָפּע, האָבען מורא ענטשלאָסען און קאָנסעקווענט אויפצושטעלען זיך אויף דעם יסוד פון רעכט, ווייל זיי האָבען מורא צו ווערען אומפּאָפּולער ביי דעם המון מיט דעם „שיצען יודען", וועלכען זייערע פּאָליטישע שונאים טייטשען באַלד אויס אַלס אַן'אויסדרוק פון פערקויפט זיין צו יודען...

די יודישע לאַגע אין דער וועלט איז גע־וואָרען אַ קאַטאַסטראָפאַלע נאָך דער ווילדער און נישט־דערהערטער אכזריות'דיגער „ארישער געזעצ־געבונג" פון דעם „קאָנסעקווענט" סאַדיסטישען אַנטיסעמיט היטלער... יודען אין דייטשלאַנד האָ־בען אויפגעהערט צו זיין מלוכה־בירגער און זענען פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ מין „ראַסע", וועל־כע קען און טאָר נישט גלייכבערעכטיגט ווערען מיט אַלע אַנדערע מלוכה־בירגער.

ביי אַזוינע תנאים האָבען זיך די אַלטע יודישע קאַמפּס־מעטאָדען אַרויסגעוויזען פאַר צו שוואַכע: יודען, כדי צו קענען שיצען זיך, האָבען געמוזט שאַפען אַ שטאַרקען אַנשפּאַרונגס־כּוח מחוץ פון יעדער מדינה, וועלכער זאָל זיי קענען העלפען אין אַן'עת־צרה. די שוואַכקייט פון דער יודישער פערטיידיגונג איז בעשטאַנען דער עיקר דערין וואָס זיי זענען אומעטום געווען אַ מיעוט, וועלכער האָט זיך דעריבער נישט געקענט אָנשפּאַרען אָן זיין רוב פאָלק ערגעץ וואו אין אויסלאַנד. אַזוי ווען אַ מיעוט־פאָלק ווערט ערגעץ וואו בעוועלהט, רעאַגירט דערויף זיין פאָלק דאָרטען, וואו ער איז אַ רוב. דערמיט מוז מען זיך געוויס רעכענען... דעריבער האָבען יודען געשאַפען אַן'אַנדער אַנ־שפּאַרונגס־כּוח פאַר אַלע יודישע מיעוטים אין דער גאַנצער וועלט; דאָס איז דער פעראייניגטער כּוח פון דעם אַלוועלטליכען יודענטום, וועלכער איז שוין פון פריהער געווען אי צונעגרייט, אי סאָלי־דאַריזירט, דער עיקר דורך דעם ציוניזם.

דער יודישער באָיקאָט בעגען דעם דייטשען היטלעריזם האָט אין אַ לפי־ערך קורצער צייט גע־בראַכט צו אַזאַ פּועל־יוצא, דאָס יודען קענען זיין צופרידען מיט איהם: אין אַ קורצער צייט איז היטלער־דייטשלאַנד שטאַרק איזאָלירט געוואָרען אין דער וועלט אי אין עקאָנאָמישען, אי אין מאָ־ראַלישען, אי אין פּאָליטישען פּרט. אַ גרויסען טייל, דעם גרעסטען טייל אפשר, האָבען די היט־לעריסטען צו פערדאַנקען יודען! מעהר דאַרפען מיר, יודען, נישט. מיר שטרעבען צו דערגרייכען מיט אייגענע כּחות אַ צושטאַנד, ביי וועלכען יעדע מדינה, וואָס וועט אָנהויבען אַ ריקזיכטסלאָזע עקס־טערמינאַציע־פּאָליטיק ביי זיך געגען יודען, זאָל זיך פריהער מוזען שטאַרק פערטראַכטען און זאָל זיין גרייט אויף גרויסע צרות... מיר שטרעבען דער־צו, אז דער יוד און זיין רעכט זאָלען אויפהערען צו זיין הפקר!

אין דעם פּרט, ווי געזאָגט, האָט זיך דער פעראייניגטער אינטערנאַציאָנאַלער יודישער כּוח אַרויסגעוויזען פאַר אַ ברויכבאַרען.

ס'וועט נאָך אָבער אַוועקגיין אַ היבשע צייט, איידער דער דאָזיגער כּוח וועט ווערען גוט און צילבעוואוסט אָרגאַניזירט. די אָרגאַניזאַציע פון דעם יודישען אַלוועלטליכען כּוח אויף צו באָיקאָ־טירען די יודישע המנ'ס עקאָנאָמיש און פּאָליטיש שטייט ביי אונז דרינגענד אויפן סדר־היום!

דער דאָזיגער כּח, אפילו אָרגאַניזירט, וועט זיך אָבער נאָר דאַן קענען ברייט און ווירקזאַם אַנטוויקלען אין לעבען, ווען ער וועט בכלל זיין בעגרינדעט אויף יושר, וואָס קען איהם געבען די אונטערשטיצונג פון דער וועלט! אָהן דער דאָזיגער אונטערשטיצונג קאָן דער יודישער באָי־קאָט ווייניג וואָס אויפטון!

דעריבער איז נישטאָ, וואָס מורא צו האָבען פאַר אַ מיסברויך מצד יודען אויף להבא אין דעם ענין באָיקאָט: אויב ער זאָל ווען ס'איז זיין נישט יושרדיג, וועט ער נישט אונטערשטיצט ווערען פון אַנדערע און יודען וואָלטען דערביי אַליין געבלי־בען איזאָלירט!.. צום גליק אָבער איז דער יושר דער יסוד פון דער גאַנצער יודישער פּסיכאָלאָגיע, אַזוי ווי דער גראָבער פיזישער כּח איז דער פּוסק אחרון פון דער היטלעריסטישער במחילה „קולטור"...

אַנ'אָרגאַניזירטער באָיקאָט ווייזט זיך אַרויס בכלל, אַלס אַ גוטער מיטעל צו האַלטען אין צוים די רעגירונגען, וואָס שטרעבען צו פערגוואַלדיגען פרעמדע רעכט בכלל און צו אַ מלחמה בפרט: דאָס איז, ווען גוט אָרגאַניזירט און פעסט געפיהרט אַ גוטער פּאַציפיסטישער אינסטרומענט... מען דאַרף אָבער נישט מיינען, אַז די באָיקאָטירטע פעלקער וועלען אויפנעהמען דעם יודישען באָיקאָט אָהן אַ פיינדליכער רעאַקציע. מיר זעהען דאָס טאַקע ביי די דייטשען, וועלכע אָרגאַניזירען מיט אַלע זייערע העלישע כּחות דעם „אַנטיסעמיטישען אינטערנאַ־ציאָנאַל" און דעם אינטערנאַציאָנאַלען פּאָגראָם אויף יודען!

דורך די פּאָגראָמען פון סאַלאָניקי, טוראַצ־יען, אַלזשיר א.א.וו. אַזוי ווי דורך דער פערשטאַר־קטער אַנטיסעמיטישער פּראָפּאַגאַנדע און אַגיטאַציע אין אַמעריקאַ, ענגלאַנד, פּוילען און אַנדערע לענדער גייט דורך די דייטשע „פּראָפּאַגאַנדע" אומעטום, ווי אַ רויטער פאָדים... די שרעקליכע פּאָגראָמען אין אַלזשיר זענען אַגב אויך געווען געוועגדעט געגען פראַנקרייך, ווי דער בעזוך פון פריקען אין ארץ־ישראל איז געווען געווענדעט געגען ענגלאַנד. אַלע אומעהרליכע מענשען ווילען זיך נוקם זיין אָן יודען דורך אָרגאַניזירען קעגען זיי אַ „וועלט־פּאָגראָם".

אונז, יודען, וועט דאָס געוויס נישט נאָר נישט אָפּשרעקען, נאָר פערקעהרט, דאָס וועט אונז צווינגען צו פערשטאַרקען אונזער אַנטיהיטלעריס־טישען באָיקאָט ביז צו דער העכסטער מדרגה און ביז דער היטלעריזם וועט נישט פּלאַצען!..

מיר מוזען אָבער קודם כּל אָנהויבען אַנ'אָר־גאַניזירטען און גוט־דורכגעטראַכטען קאַמף קעגען דער היטלעריסטישער פּאָגראָם־אַגיטאַציע.

מיר שטייען אין דעם שווערסטען קאַמף פאַר אונזער קיום, וועלכען מיר האָבען נאָר ווען עס איז איבערגעלעבט. מיר פיהרען אָבער דעם קאַמף פעסט און ענטשלאָסען קעגען די פערווילדעטע, אַכזריות'דיגע דייטשען!

דער מיטגעפיהל פון דער גאַנצער ציוויליזירטער וועלט איז אויף אונזער זייט.

ד״ר י. ווינאָגראַדסקי.

עס איז מיין ווילע, מיין כּוונה, איך וועל דערשיסען...

הערענדיג די רעדע פון היטלער'ן

אין אַנ'אַרטיקעל אין „פּאַריזער טאַגעבלאַט" טיילט זיך געאָרג בערנהאַרד מיט די איינדרוקען, וועלכע עס רופט ביי איהם אַרויס היטלער דער רעדנער, ווען ער הערט איהם רעדען אין ראַדיאָ:

אַ באַהעמישע שטימע, וועלכע רעדט אַרויס די דייטשע שפּראַך, האַרט און מאַכט זי פרעמד דורך ציהען די וואָקאַלען. די שטים פון אַ פּאַבאַטיר־קער. ווען מען הערט די דאָזיגע שטימע פערשטייט מען, פאַרוואָס האָט דער מאַן פערפאָלגט מיט שנאה יעדען אינדיווידואַליזם און וויל איהם אויסר־ראָטען. פאַר דעם איינזאַמען צוהערער ביים ראַדיאָ, פאַר וועלכען די אילוזיע פון דער מאַסען־פערזאַמלונג פערטונקעלט נישט דעם קריטישען זין, בלייבט אונ־פערשטענדליך דער בייפאַל, וועלכער שאַלט אַרויס פון דער ראַדיאָ־אַפּאַראַט.

פונקט אַזוי איז מען ערשטוינט איבער דער ווירקונג פון דער רעדע, ווען מען לייענט דערנאָך איבער דאָס, וואָס מען האָט געהערט. נישט פאַראַן קיין שום זאַך, וועלכע מען זאָל נישט האָבען גע־הערט אָהן אַ שיער מאָל אין משך פון יאָהרען: זעלבסטפערטיידיגונג געגען בעשולדיגונגען, וואָס זע־נען קיינמאָל נישט געמאַכט געוואָרען. בערימען זיך מיט מעשים וועלכע זענען קיינמאָל נישט גע־טון געוואָרען, אַלגעמיינע ווערטער, וועלכע ווערען אַרויסגעזאָגט מיט אַזאַ זיכערקייט, פונקט ווי דאָ וואָלט זיך געהאַנדעלט וועגען אָריגינעלע פילאָזאָ־פישע געדאַנקען. בילדער, וועלכע האָבען נישט קיין שום געמיינזאַמעס מיט די פערגלייכען וועלכע דער רעדנער מאַכט צו זיי. פרעמדווערטער, וועלכע ווע־רען פונקט אַזוי פאַלש אַרויסגערעדט ווי אַנגעווענ־דעט. דאָזיגען הערט מען נישט פון'ם רעדנער אין איינציג וואָרט וועגען דעם, וועגען וואָס מען וואָלט דווקא געוואָלט הערען (וואָס וויל ער סוף כּל סוף טון?) (קיין שום פאָראויסזאָגען מכּוח דעם, וואָס דאַרף געשעהען (וואָס האָט ער אייגענטליך געטון?) נאָר אַלגעמיינע פראַזען, און צום סוף קומט דער זאַך פול מיט גלויבען: עס וועט אונז געלינגען, ווייל עס מוז אונז געלינגען"!

אָבער צוויי זאַכען רופען אַרויס שרעק: היטלער אַליין האַלט אין איין רעדען וועגען דעם (אין דער לעצטער רעדע האָט ער דאָס איבערגעחזרט דריי מאָל) אַז ער איז אַנ'איינפאַכער מענש פון'ם פאָלק. קיינער וואַרפט איהם דאָס נישט פאָר. עס וואָלט נאַטירליך נישט געווען דערין קיין שום שאַנדע, פונקט פער־קעהרט — אַ פערדינסט, ווען דער דאָזיגער איינפאַ־בער מענש וואָלט עפּעס אויפגעטון. אָבער מען ווערט פּשוט ערשיטערט, ווען מען הערט זיך איין צו די ווערטער פון אָט דעם מענש. וועלכער בעווייזט אַבסאָלוט נישט קיין פעהיגקייט אויסצובילדען זיך און ער ווייזט נישט אַרויס קיין סימן, ער זאָל האָבען איבער זיך געאַרבייט, עס גייט נישט אין דעם, וואָס ער איז אַ געוועזענער שטובען־מאָלער, (זיינע אינטעלעקטער, וועלכע וואָלטען געזאָלט האָ־בען איבער זיך אַ פיינעם באַלעבאָס דערציילען שטענדיג, וויסענדיג אַז דאָס איז אַ ליגען, אַז ער איז אַ קונסטמאָלער, אָדער אַנ'אַרכיטעקט), עס גייט אין דעם, וואָס ביז צום היינטיגען טאָג שטייט ער לויט זיין בילדונג נישט העכער פאַר אַ שטובען־מאָלער, און אַ שרעק בעהמט אַרום, ווען מען קוקט זיך צו ווי דאָס פאָלק פון געטעס, בעטהאָווענען און העלמהאָלצען הערט זיך איין און ענטציקט זיך פון זיינע ווערטער.

אין דאָזיגען בבֿאה'שען קאָן לאָזט זיך בעמערקען די שנעלע ענטוויקלונג פון טיפּישער צעזאַ־וואַהנדין. ער זאָגט: פון זינט ער איז געקומען האָט דאָס דייטשע פאָלק „ערבאָבערט די מלוכה פון הימעל", „עס איז מיין אונערשיטערליכער ווילען", „עס איז מיין כּוונה, וועלכע וועט אין קיין פאַל נישט אָפּגערופען ווערען", „איך וועל דערשיסען דערשיסען". אָט אַזוי האָט עס אָהן אַנ'אויפהער געשאַלט פון ראַדיאָ. אין פערגלייך מיט דעם הער — איז ווילהעלם דער צווייטער נאָך צוואַנציג יאָהר רעגירען געווען אַ בעשיידענער פּשוט.

כדי אויסצוהערען די רעדע פון צעזאַרן, זענען לויט אַ בעפעהל אין האַמבורגער פאָלקס־פערזאַמ־לונג זיך צונויפגעקומען די שטאָלצע גרויסע סוח־רים, שיף־בעזיצער און באַנקירען פון דער פרייען האַנזאַ־שטאָט האַמבורג, קיינער ווייסט נישט אַזוי גוט ווי זיי וואָס פאַר אַ טרויעריג בילד עס שטעלט מיט זיך פאָר דער האַפען פון האַמבורג, פון זינט היטלער האָט איבערגענומען די מאַכט. אָט די גרוי־סע סוחרים, שיף־בעזיצער און באַנקירען האָבען געמוזט, נישט רירענדיג מיט קיין פינגער, אויס־הערען ווי דער פאַלשער נביא האָט אַריינגעפּויקט אין ראַדיאָ: קיינמאָל איז די שטעלונג פון דייטשען פאָלק פּאָליטיש, ווירטשאַפטליך און קולטורעל נישט געווען אַזוי גוט ווי איצט.

מעגליך, אַז אָט די מענשען, פערשטייען אין קולטור ווייניג, אָבער די ציפערען פון זייערע געשעפטען קענען די אויסגעצייכנעט

אומפערמיידליך, אָבער נישט אַזוי גיך

וואָס מע? מיינט אין פראַנקרייך וועגען דער סאָוויעטיש־יאַפּאַנישער שפּאַנונג

די פראַנצויזישע עפענטליכע מיינונג פער־פאָלגט מיט גרויס אויפמערקזאַמקייט די געשעהעני־שען אויפן ווייטען מזרח. „זשורנאַל" פאָדערט אויף די געזעלשאַפט זיך צו פערהאַלטען רוהיג רעכענע־דיג, אַז ביז צו אַ בעוואָפענטען צוזאַמענשטויס צווי־שען די סאָוויעטען און יאַפּאַן איז נאָך ווייט.

מען דאַרף נישט, שרייבט די צייטונג, איבער־טיילען וועגען דעם מצב לויט דעם שאַרפען טאָן פון דער צייטונגס־פּאָלעמיק, וואָס ווערט געפיהרט אין ביידע הויפּט־שטעט. און לויט דער קאָנצענ־טראַציע פון די רוסישע מיליטערישע כּוחות אויפן ווייטען מזרח. די פערשטאַרקונג פון דאָזיגען פראָנט האָט זיך אָנגעהויבען מיט עטליכע חדשים צוריק. עס ווייזט אויס, אַז דאָס זענען געוועהנליכע מיטלען, וואָס ווערען אָנגענומען, כדי צו פערהיטען פאַר אַ קריג און נישט כדי צו צוזאַמענצושטעלען דעם קריג.

דער אָפּטימיזם פון דער צייטונג פליסט אַרויס פון פּראַקטישע טעמים:

עס איז שווער זיך פאָרצושטעלען וואָס די סאָוויעטען און יאַפּאַן וואָלטען געקאָנט געווינען פון אַ קריג. ס.ס.ס.ר. וואָלט אויסגעקומען צו פיהרען דעם קריג אין אויסער־געוועהנליכע אונגינסטיגע בעדינגונגען, צוליב דעם, וואָס די צענטערען פון דער סאָוויעטען־רעפּובליק געפינען זיך ווייט פון מלחמה־פּלאַץ. אַ הויפּט דעם איז דאָך אַלעמען בעקאַנט, אַז פון שטאַנדפּונקט פון דער אינערליכער פּאָלי־טיק איז דער קריג געווען שטענדיג אַ זאַך, פאַר וועלכער די סאָוויעטען האָבען זיך געוואַלדיג אָפּגע־היטען... פונקט אַזוי ווי לענין, אַזוי איז אויך סטאַ־לין נישט זיכער, אַז זיין מאַכט וואָלט אויסגעהאַל־טען אַזאַ מין נסיון. וואָס אַנבעלאַנגט יאַפּאַן איז ווי עס זאָלען נישט זיין איהרע עקספּאַנסיע־שטרעבונ־גען, לעבט זי איצט דורך אַזעלכע פּאָליטישע און פינאַנציעלע שוועריקייטן, וואָס ערלויבען איהר נישט צו וואַרפען זיך אין אַזעלכע געפעהרליכע אַר־וואַנטורעס און הערביי נאָך ביי דער אַלגעמיינער אומזיכערקייט פון דער עפענטליכער מיינונג אין דער גאַנצער וועלט.

„זשורנאַל" אַנערקענט אָבער דאָך, אַז די לאַגע אויפן ווייטען מזרח איז אַנ'אומרוהיגע. זי איז דראָהענד שוין צוליב דעם אַליין, וואָס זי שטעלט אויף בנוגע יאַפּאַן אַ רייהע פּראָבלעמען, וואָס זענען ביז איצט נישט געוואָרען געלעזט. און דערווייל דאַרף מען די דאָזיגע פּראָבלעמען לעזען מיט אַלע מיטלען כל זמן עס איז נאָך נישט שפּעט.

„ליבערטע האַלט" אַז דער בעוואָפענטער צו־זאַמענשטויס צווישען יאַפּאַן און רוסלאַנד איז אומ־פערמיידליך, אָבער פאָרקומען וועט דער צוזאַ־מענשטויס נישט אַזוי גיך:

די האַלטונג פון יאַפּאַן, וועלכע שטרעבט צו בעזיצען פון ווייטען מזרח דעם איינפלוס פון אַלע אייראָפּעאישע און נישט־אייראָפּעאישע מלו־כות, דאַרף פריהער אָדער שפּעטער ברענגען צו אַ שאַרפען קאָנפליקט מיט די סאָוויעטען. דערפון איז אָבער נישט געדרונגען, אַז מיר געפינען זיך שוין ערב אַ קאָנפליקט. יאַפּאַן גרייט שטענדיג צו איהרע פּלענער אין טיפסטען סוד. פון דער אַנ־דערער זייט זענען אויך נישט בעקאַנט די כּוונות פון די סאָוויעטען אויפן ווייטען מזרח. דער שטרייט געבעט ליגט ווייט, און די ידיעות וועלכע מיר פער־מאָגען, זענען נישט שטענדיג ריכטיג און זענען צו־מייסטענס געגענזייטיג. ביי אַזעלכע בעדינגונגען קאָנען מיר נאָר פיהלען, אַז עס דראָהט עפּעס אַ גרויסע געפאַהר.

די געפאַהר, שטרייכט אונטער דער „עוור", דראָהט נישט פאַר די ביידע מלוכות, וועלכע זענען פעראינטערעסירט דירעקט אין קאָנפליקט, נאָר פאַר דער גאַנצער וועלט:

דער קאָנפליקט אויפן ווייטען מזרח אינטערעס־סירט איצט די עפענטליכע מיינונג ווייניגער ווי דאָס, וואָס עס טוט זיך אין דייטשלאַנד. פּשוט ווייל דער געביט איז ווייטער, אָבער די געשעהענישען אויפ'ן ווייטען מזרח אינטערעסירען אונז אַלע אויך דירעקט, רוסלאַנד איז איצט נישט בלויז אַ פער־בינדעטע פון פראַנקרייך, נאָר די סאָוויעטען זענען איצט אַן'עלעמענט פון שלום. אויב די סאָוויעטען וועלען אַריינגעצויגען ווערען אין קאָנפליקט מיט יאַ־פּאַן, דאַן וועט זייער אינטערעס פאַר די ענינים פון אייראָפּע זיין קלענער, ספּעציעל קאָן מען נישט פאָראויסזעהען ווי ווייט עס וועלען פערגרינגען אין פאַל פון אַ קריג צווישען די סאָוויעטען און יאַפּאַן איינע מלוכות, וועלכע האָבען זיך ביז איצט געפיהרט רוהיג בלויז אויס מורא פאַר דער רוסישער אַרמיי, מען דאַרף אויפמערקזאַם פערפאָלגען דעם קאָנפליקט צווישען יאַפּאַן און די סאָוויעטען, וואָס אינטערעסירט פראַנקרייך מעהר ווי מען מיינט.

Dr. Wołkowyski

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

ציגעל־גאַס 11, טעל. 238-02

נעהמט אָן אין הויט- און ווענערישע

קראַנקהייטען. מענער־שוואַכע

נעהמט אָן פון 8–12 בייטאָג, 4–6 און פון 7–9.

ניי׳ער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

ניי׳ער פאלקסבלאט

דאנערשטאג 23 יב אלול תרצ"ד

אויגוסט

זון־אויפגאנג 4.30
זון־אונטערגאנג 7.47

שטרייק־כוואליע אין לאדז

(א) נעכטען איז אויסגעבראכען א שטרייק ביי די טיכער־וועבער. צוליב רעדוצירען די לוינען. עס שטרייקען 450 וועבער.

די שטרייקענדע האבען זיך געווענדעט צום ארבייטס־אינספעקטאר, וועגען צונויפרופען א קאנפערענץ צו ליקווידירען דעם שטרייק.

* * *

(א) נעכטען איז ביים ארבייטס־אינספעקטאר פארגעקומען א קאנפערענץ פון די שטרייקענדע לאקירער, און מאלער ארבייטער און מייסטער, וועגען ליקווידירען דעם שטרייק.

ווייל די צדדים האבען נישט געקענט קומען צו קיין פערשטענדיגונג איז די קאנפערענץ איבערגעריסען געווארען מיט גארנישט.

דער שטרייק דויערט ווייטער.

* * *

דער שטרייק אין דער זייגער אינדוסטריע, וועלכער דויערט שוין עטליכע וואכען שטעהט נאך אלץ אויף א טויטען פונקט. די לאגע פון די שטרייקענדע איז א אונערטרעגליכע און ממש א קאטאסטראפאלע.

זעהענדיג נישט קיין אנדערען אויסוועג, האבען די שטרייקענדע באשלאסען צו שיקען א דעלעגאציע קיין ווארשא צו אינטערווענירען ביים הויפט ארבייטס־אינספעקטאר וועגען ליקווידירען דעם שטרייק.

ארבייטער פאדערען אנצונעמען סאנקציעס געגען אינדוסטריעלער

וועלכע האלטען זיך נישט אין קאלעקטיווע אפמאך

א דעלעגאציע פון „פראצא" האט נעכטען אינטערווענירט אין דער וואיעוואדזטווע מכח די אינדוסטריעלער וועלכע האלטען זיך נישט אין קאלעקטיווען אפמאך, וועלכער איז געשלאסען געווארען צווישען די ארבייטער־פאראייניגען און די אינדוסטריעלער, די דעלעגאציע האט געבעטען אנצונעמען סאנקציעס געגען די אונטערנעהמער, וועלכע האלטען נישט דעם אפמאך.

דער לייטער פון דער זיכערהייטס־אפטיילונג ביי דער וואיעוואדזטווע ה' לוטאמסקי מיט וועלכען די דעלעגאציע האט קאנפערירט, האט געפאדערט צו צושטעלען איהם גענויע ציפערען, וועגען די אינדוסטריעלער וועלכע האלטען נישט דעם אפמאך.

אויפלעבונג אויפן טעקסטיל־מארק

(אג) די פארגאנגענע וואך האט זיך אויסגעצייכענט מיט א בעדייטענדער אויפלעבונג אויפן טעקסטיל־מארק. עס זענען געקומען קיין לאדז א גרויסע צאהל פראווינצער סוחרים מיטן ציל איינצוקויפען סחורות.

די נאכפראגע אויף האלב־וואלענע און באוועלנע סחורות איז געווען אזוי גרויס, אז זי האט אפילו איבערגעשטיגען דעם אנבאט. דער ווינטער־סעזאן האט זיך אין לויפענדען יאהר פערשפעטיגט און אויף די פאבריקט־סקלאדען און ביי די הורטאווניקעס געפינט זיך נישט קיין איבריג גרויסע לאגערס. די פראווינצער סוחרים רעקרוטירען זיך הויפטזעכליך פון גאליציען און ווארשא און געקויפט האבען זיי ווינטער־סחורות ווי אויך סחורות, וואס געהען א גאנץ יאהר. די פרייזען אויף די דאזיגע סחורות זענען בכלל געווען די־זעלבע ווי אין פערגאנגענעם ווינטער־סעזאן.

עס דארף נאך בעטאנט ווערען, אז אין די קלענערע הורט־געשעפטען זענען אויסגעקויפט געווארען די גאנצע זאפאסען. אויך ביי די דעטאַ־ליסטען האט זיך בעמערקט א בעדייטענדע אויפלעבונג.

אלס הויפט־סיבה פון דער אויפלעבונג ווערט מצד די פעראינטערעסירטע קרייזען אנגענומען דער פאקט קודם כל די מעגליכקייט פון א פערגרעסערטער נאכפראגע אויף טעקסטיל־סחורות אויפן דארף, הויפטזעכליך פון פאזנער, פאמאזשער געגענד און אויף די מזרח־קרעסען. דאס גרעסטע ניש אין די דאזיגע געגענדען איז געווען א דורכשניטליכע און זיי האבען א גזיכערטען אפזאץ אין די געגענדען, וואס האבען געליטען פון דער פערפלייצונג. רעכענענדיג דערויף דערגאנצען די סוחרים זייערע לאגערס, איינקויפענדיג ספעציעל ביליגע ארטיקלען, וואס האבען געווענליך אן׳אפגאנג אויפן דארף.

די קויף־בעדינגונגען זענען אינדיווידועלע, סאלוועטענדיגע זיכערע סוחרים האבען בעקומען סחורות אויף אפענער רעכנונג, עווענטועל וועקסלען, דאגעגען וועניגער זיכערע סוחרים האבען געמוזט צאהלען מזומן, אדער מען האט זיי געשיקט די סחורה אויף א נאכנאהמע.

דרייסטע גנבה אויף זשגאווסקא 75

צוגע׳גנב׳עט א וואליזע מיט מלבושים און 100 דאלאר

ביי אנ׳אמעריקאנער בירגערין

(2) צוריק מיט עטליכע וואכען איז געקומען קיין לאדז פון ניו־יארק די אמעריקאנער בירגערין סאלא סקורעצקא, פערפארענדיג צו איהרע קרובים אויף זשגאווסקא 75.

דער אריסטאקראטישער און רייכער אויסזעהען פון די אמעריקאנערין, האט צוגעצויגען די אויפמערקזאמקייט פון חברה איינברעכער, וועלכע האבען בעשלאסען אפצושטאטען א „וויזיט" די אמעריקאנקע.

עהערנעכטען ביינאכט האבען חברה איינברעכער זיך ארייגעקריגען אין דער וואוינונג, און אזוי ווי די אמעריקאנקע האט נעכטען שוין געוואלט פערלאזען לאדז, האבען זיי נישט לאנג געדארפט זוכען, און געפונען שטעהן 2 פולע וואליזקעס. זיי האבען זיך אבער נישט בעגניגענד מיט די בלויזע וואליזקעס און גענומען זוכען אין די שופלעדער, וואו זיי האבען טאקע געפונען 100 דאלאר.

געבעטענע געסט האט זי גענומען רופען הילף. איינער פון די איינברעכער איז צו איהר צוגעשפרונגען און ארויפגעווארפען א קאלדרע אויפן קאפ, וועלענדיג אזוי ארום פערשטיקען די געשרייען. די אמעריקאנערין איז אבער געלונגען זיך ארויסצוקריגען פון דעם חברה־מאנס הענד און גענומען ווייטער רופען הילף, די גנבים האבען אבער גענומען שטעלען פיס האלטענדיג די וואליזקעס. איין וואליזע, אין וועלכער עס האט זיך געפונען געלד און ווערטפולע זאכען איז דער אמעריקאנערין געלונגען ארויסצורייסען פון דער האנד פון איינעם פון די גנבים. מיט דער צווייטער וואליזע און 100 דאלאר מזומן איז די גנבים געלונגען נעלם צו ווערען.

פאליציי פיהרט די אויספארשונג.

די אמעריקאנערין, נישט קוקענדיג אויף דער גנבה, איז נעכטען אפגעפאהרען קיין אמעריקא.

געוועזענער קאסיר פון קאלישער באהן־הויף

געשטארבען אין ווראנקער תפיסה

(2) זיינער צייט האט ארויסגערופען גרויס אויפזעהן דער פראצעס פון געוועזענעם קאסירער פון קאלישער באהן־הויף, זאקושעווסקי.

כידוע, איז זאקושעווסקי געווארען בעשולדיגט אין דעפרוידירען געלדער פון דער קאסע, פאר וועלכען ער איז פערמשפט געווארען אויף לאנגיעהריגע תפיסה.

די דעפרוידאציע איז ער בעגאנגען צוליב זיין פרוי, וועמען ער האט הייס געליבט, און אזוי ווי זי האט געפיהרט א פערשווענדעריש לעבען, און די בלויזע פענסיע האט נישט געשטאַרטשעט האט ער אנגעהויבען אליין זיך נעהמען פון דער קאסע.

שפעטער ווען דער ענין איז ארויס אויף דער אויבערפלאך. האט זאקושעווסקי ערמארדעט זיין ווייב, און אליין אין זיך אריינגעיאגט א קויל אין קאפ. פון וואס ער האט פערלוירען אן אויג.

ווי מיר ווערען איצט געוואויר, איז זאקשעווסקי געשטארבען אין דער ווראנקער תפיסה, ווי ער איז אפיעקומען זיין שטראף.

א דינסט, וואס איז עוקר מיט 400 זל.

(א) עווא נוימאן פון פאך א דינסט, האט ארויסגע׳גנב׳עט פון דער וואוינונג פון איהרע בעל־בתים, 400 זל. און נעלם געווארען.

פאליציי זוכט איצט די דינסט.

מיט פולע רעכט פון רעגירונגס = גימנאזיום (Kategorja A)

פרויען = גימנאזיום

און פריוואטע פאלקשעכנע שולע

פון מאריע האכשטיין

טעל. 214=27 23 וואלטשאנסקא 23 טעל. 214=27

די קאנצעלאריע איז אפען פון 9–2 מיטאג און פון 5–7 אוונט.

גנבים „חברז" זיך מיט „משמורת־החולים"

ווידער א גנבה איז דער וואוילטעטיגקייטס־אינסטיטוציע

דעם 8. אויגוסט האבען זיך גנבים ביינאכט אריינבעקומען אין אמבולאטאריום פון „משמורת החולים", לימאנאווסקיגא 6 און אויסגעפיהרט א גנבה, צונעמענדיג פערשידענע כירורגישע מכשירים. וועגען דער דאזיגער גנבה איז געמאלדען געווארען דער פאליציי, וועלכע האט אונטערגענומען ענערגישע שריט צו ענטדעקען די גנבים, אבער ביז־איצט אהן ערפאלג.

דאס האט אזוי שטארק פער׳חוצפה׳ט די גנבים, אז היינטיגען מאנטאג ביינאכט האבען זיי ווידער „בצוכט" די וואוילטעטיגקייטס אינסטיטוציע און אויסגעפיהרט נאך א גרעסערע גנבה. די פאליציי איז שוין אויף די שפורען פון די דרייסטע גנבים.

Dr. HELLER

ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער־שוואכע

8 טראגוגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אוונט, זונטאג פון 11–2 מיטאג.

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל. אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזן

טאג־נאטיצען

שול־זעלבסטהילף

דאס שול־יאהר האט זיך אנגעהויבען, די לעצטע צייט זענען שוין אין פולען גאנג, אויף די קינדערישע פנימלעך איז אויסגעגאסען פרייד און גליק.

די דאזיגע פרייד איז אבער פאר א גאר גרויסען טייל נישט אויף לאנג. באלד וועט מען דארפען איינקויפען שול־ביכער און שרייב־מאטעריאלען. באלד וועט מען דארפען קומען אין שול אריין זאט און אנגעגעסען, באלד וועט ווערען קאלט און מ׳דארף קומען אנגעטון ווארעם. און וויפיל עלטערען קענען אפילו נישט טראכטען וועגען מאכען פאר זייערע קינדער א ווארימען מלבוש, ווייסען אפילו נישט ווי צו געבען זאט אפצועסען זייערע קינדער, וועלכע זעצען אין שול.

וויפיל טרעהרען וועלען פערגיסען די קליינע אונשולדיגע קינדערלעך, ווי פערשעהמט וועלען זיי ווערען ווען זיי וועלען א לאנגע צייט נישט קענען האבען די ביכער, ווען זיי וועלען קומען הונגעריגע און אפגעריסענע אין שול.

צו דעם איז פאראן איין עצה — זעלבסטהילף. די עלטערען פון יעדער פאלקס־שול און מיטעל שול, בעזונדער דארפען זיך שוין ארגאניזירען צו א זעלבסטהילפס־אקציע פאר די ארימע קינדער פון זייער שול. דער ענין טאר נישט פערשלעפט ווערען אפילו אויף איין טאג. מ׳דארף אגיטירען צווישען די בעסער־סיטואירטע עלטערען און צווישען די קינדער אליין, אז זיי זאלען זייערע פארארזאגיגע שול־ביכער אפגעבען פאר זייערע יונגערע און ארימערע קאלעגען, די ביכער־אקציע דארף און מוז תיכף אדורכגעפיהרט ווערען. ס׳דארף געשאפען ווערען א פאנד אויף שרייב־מאטעריאלען. ווייטער דארף מען שוין אנהויבען די ארגאניזאציע צו בעשפייזען קינדער, אויף א זעמעל מיט מילך, אויף א ווארימע זופ האט יעדעס קינד. די עלטערען פון יעדער שול, ביי א גוטען ווילען און א קליין ביסעלע ארגאניזאציע וואלטען געקענט אזא בעשפייזונגס־אקציע אדורכפיהרען און דאס אהן צו גרויסע אנשטרענגונגען.

נאך דער ביכער־אקציע און נאכן ארגאניזירען די בעשפייזונגס־אקציע דארף קומען אויף אן אקציע אויף צו בעקליידען די גאר ארימע קינדער.

זאלען מיר נישט אוועקרויבען די פרייד פון די אונשולדיגע, פרעהליכע קינדער, זאלען מיר נישט דערלאזען צו קיין טרעהרען פון די ארימע קינדער. זאלען מיר שול־עלטערען און שול־קינדער זיך ארגאניזירען צו זעלבסטהילף. דאס וועט זיין נישט נאר די פרייד פון די קינדער, נאר אויך אונזער אייגענע סאטיספאקציע.

זאלען מיר נישט פערזוימען,

ד.

צוגאב־פאבאר־קאמיסיע

דעם 28־טען אויגוסט וועט אין לאקאל פון דער מיליטערישער אפטיילונג ביים מאגיסטראט פעטריקאווער 165 אמטירען א צוגאב־פאבאר־קאמיסיע אר דער פ.ק.או. לאדז שטאט 2. צו דער קאמיסיע דארפען זיך מעלדען די פאבאראווע פון יאהרגאנג 1913 וועלכע האבען זיך צוליב וויכטיגע סיבות נישט געקענט שטעלען ביז איצט צו די קאמיסיעס און די פאבאראווע פון עלטערע יאהרגענג, וועלכע האבען נאך נישט רעגולירט זייער בעציהונג צו מיליטער־דינסט אויב זיי האבען דערהאלטען באמעלטליכע אויפפאדערונגען פון דער שטאטישער סטאראסטווע און וואוינען אויפן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13, און 14 פאליציי־קאמיסאריאטען.

צו דער קאמיסיע מוז מען צושטעלען א פאס אדער א דאקומענט מיט א פאטאגראפיע.

אפטייקען

היינטיגע נאכט־דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: א. דאנצער זגערזשער 57), וו. גראשקאווסקי (11 ליסטאפאד 15), ס. גארפיין (פילסודסקי 54), י. כאנדזינסקי פיעטרקאווער 165), ר. רעמבעלינסקי (אנדזשעיא־28), א. שימאנסקי (פשענדזאלניאנא 75).

Dr. med. Trepman

צעגעלניאנא 4, טעל. 216=90

ספעצ. פאר סיפיליס, טריפער און הויט־קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענערשוואכע אויך אלע ארט אנאליזן נעהמט אן פון 8–12 און פון 5–9 אוו. זונטאג און יום־טוב פון 8–1. באזונדער׳ע ווארטע־זאל פאר פרויען.

פייערלעשער - צענטראלע בעט נישט צו קלינגען נומער 8

לשם אינפארמאציע

גאר אפט חזר'ן זיך איבער, דאס טעלעפאנירען אין די פייערלעשער צענטראלע אויפ'ן נומער 8. וואס עס איז גורם, אז בעת א שרפה קענען זיך די פייערלעשער נישט פערשטענדיגען צווישען זיך, מחמת דער טעלעפאן איז פערנומען, און דער פועל יוצא דערפון איז, אז דאס פייער טוט דער-וויל דאס איהריגע.

אין צוזאמענהאנג דערמיט, בעט די פייער-לעשער צענטראלע, אז קיינער זאל נישט אנ-קלינגען אויפ'ן נומער 8, כדי געוואויר צו ווערען ווי עס ברענט. אויפ'ן דערמאנטען נומער קען מען נאר קלינגען, כדי צו אינפארמירען די פייער-לעשער, אז עס איז אויסגעבראכען א שרפה דא און דא. די וואס וועלען זיך נישט צופאסען צו דעם, וועלען צוגעצויגען ווערען צו געריכטליכע פער-אנטווארטליכקייט.

גוט - געצאהלטע אנגעשטעלטע

זאלען בעפרייט ווערען פון צוואנג זיך צו פערזיכערען אין די „אובעזפיעטשאלניעס"

(2) אין צוזאמענהאנג מיט די פאראויסגעזע-העגע רעפארמען אין די „אובעזפיעטשאלניעס" זע-נען אין דער היינזיכט אויסגעארבעטעט געווארען פערשידענע פראיעקטען.

אין אלגעמיין האלט מען, אז די רעפארם געהט אין דער ריכטונג, אז פון צוואנג זיך צו פערזיכערען זאלען בעפרייט ווערען די גייסטיגע ארבייטער, וועלכע פערדינען איבער 500 זלאטיס א חודש, ס'זענען פאראהאן טענדענצען, אז מ'זאל בעפרייען פון צוואנג אזעלכע אנגעשטעלטע, וועלכע פערדינען איבער 300 זלאטיס. ס'זאלען אויך בע-פרייט ווערען דינסטמיידלעך.

קיין שום קאנקרעטעס ווייס מען נאך נישט.

רעוויזיע פון די דעכער אויף די הייזער

(2) ווי מיר דערוויסען זיך, איז די לאדזשער פילעריייטס-מאכט צוגעטרעטען צו רעווידירען די דעכער פון אלע הייזער.

סיהאנדעלט זיך וועגען דעם, אז אין ווינטער זאל נישט אדורכרינען פון די דעכער אין די וואוינונגען.

דער ווירט איז מחויב צורעכטצומאכען דעם דאך אויב עס ריינט אריין אין דער וואוינונג, אין געגענפאל קען דער לאקאטאר פאדערען ענט-שעדיגונג. פאר די שאדענס.

פרוי אונטער די רעדער פון א ראווער

(2) אויף פיעטרקאווער גאס איז ארונטער-געפאלען אונטער די רעדער פון א ראווער די 32-יעהריגע אננא קלאטשקא די ארויסגערופענע פאגאטאוויע, האט נאכ'ן צוטיילען די ערשטע הילף אפגעפיהרט זי אהיים.

געגען ראווער איז צונויפגעשטעלט גע-ווארען א פראטאקאל.

פאר די קרבנות פון דער פערפלייצונג

די קאמיסיע, וועלכע איז בעשטימט געווארען דורך דעם פרעזעס פון קרייז-געריכט צו רעגולירען די בעציהונגען צווישען די לאדזער רעיענטען, אונטער'ן סארוויץ פון רעיענט וואדזשינסקי האט געגעבען די איניציאטיוו צו א פרייוויליגער בע-שטייערונג פון די רעיענטען לטובת די געליטענע פון דער פערפלייצונג. ביז איצט איז שוין אויף דעם צוועק איינגעפלאסען 1400 זלאטעס, דערביי האבען די רעיענטען בעשלאסען אויף ווייטער זיך צו בעשטייערען אין פערלויף פון 2 חדשים פראצענטמעסיג פון אומזאץ.

אויפרוף פון דער סחורות-סעקציע

צו די אינדוסטריע, האנדעלס- און האנדווערקער-אונטערנעהמונגען

די סחורות-סעקציע פון שטעטישען קאמיטעט צו העלפען די געליטענע פון דער פערפלייצונג ווענדעט זיך מיט אנ'אפעל צו אלע אונטערנעה-מונגען, וועלכע האבען נאך נישט אפגעשיקט די דעקלארירטע סחורות, אז זיי זאלען רעאליזירען זייערע פערפליכטונגען דורכ'ן שנעלען צושיקען די סחורות-נדבות אין לאגער פון קאמיטעט, אגרא-דאווא 76.

מיר מוזען געדענקען, אז טויזענדער האבען פערלוירען זייער האב און גוטס און ווארטען, אז מיר זאלען ערפילען אונזער פליכט. דאפעלט גיט דער, ווער ס'גיט שנעל.

* * *

די בעקליידונגס-סעקציע ביים שטאטישען קאמיטעט צו העלפען די געליטענע פון דער פער-פלייצונג האט זיך געווענדעט מיט אנ'אויפרוף צו אלע הויז-בעזיצער, אז זיי זאלען מיט דער גרעס-טער אייפריגקייט זאמלען מלבושים פאר די קרבנות פון דער פערפלייצונג און נישט ווערען אפקומען די זאמלונג ווי א נישט-אנגענעהמע פליכט.

טויזענדער קינדער און דערוואקסענע ווארטען אויף דער דאזיגער הילף.

אויסגעטרוקענט איז שוין די ערד,
לאמיר אויסטרוקענען די טרערען...

צי העגט שוין אין דיין לאקאל אנ'אפצייכנונג (נאלעפקע) וואס בעשטעטיגט, אז דו האסט דיך בעשטייערט
לטובת די קרבנות פון דער פערפלייצונג?

2 באהן-קאטאסטראפעס אין ראדאמסק און וויעלון

קיין מענשליכע קרבנות זענען נישט געווען

(2) עהערנעכטען האלב 5 נאכמיטאג איז אויף דער באהן-סטאציע אין ראדאמסק פארגעקו-מען א קאטאסטראפע, וועלכע האט צום גליק נישט געבראכט קיין מענשליכע קרבנות.

אויף 2 וואגאנעס, וועלכע זענען געשטאנען אויף א זייטען-ליניע איז אנגעפאהרען א צוג און ביידע וואגאנעס זענען צושמעטערט געווארען. די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז די שולד טראגט דער מאשיניסט פון צוג, וועלכער איז אויך פערהאלטען געווארען.

* * *

נעכטען פרום צווי א זייגער ביינאכט איז פארגעקומען א באהן-קאטאסטראפע אויף דער סטאציע אין וויעלון.

א טראנספארט-צוג איז ארויף אויף א צווייטען' וועלכער איז געשטאנען אויף דער סטאציע, 6 וואגאנעס זענען טיילווייז פערניכטעט געווארען, ביידע לאקאמאטיווען זענען בעשעדיגט געווארען.

קיין מענשליכע קרבנות זענען נישט געווען, די קאמוניקאציע איז איבערגעריסען געווארען אויף 2 שעה.

יודישער באקסער פערוו אונדעט בעת א טרעניגג

(2) אין ספארט-קלוב „בר-כוכבא" (פיעטרי-קאווער 111) איז בעת א באקס-טרענינג פערוואונ-דעט געווארען אין קאפ דער יודישער באקסער, הערש קראשקאווסקי 21 יאהר אלט.

נאכן ערטיילען די ערשטע הילף איז קראש-קאווסקי אפגעפיהרט געווארען א היים.

Doktór KLINGER
ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוואכע
און וועגערישע קראנקהייטען
Andrzeja 2, tel. 132-28
נעמט אן פון 9 ביז 11 פריה און פון 6 ביז 8 אוו.
זונטאג און פייערטאג פון 10 ביז 12.

שרפה אין ווישליצקי'ס פאבריק

אויף שענקעוויטשא 24

(2) נעכטען איז אין פאבריק פון יצחק ווישליצקי אויף שענקעוויטשא 24 אויסגעבראכען א שרפה.

דאס פייער אנטרעפענדיג אויף די לייכט-ברענענדע מאטעריאלען, האט מיט אנ'אונגעהויערע שנעלקייט זיך גענומען פערשפרייטען און געדראהט ארומצוכאפען דעם גאנצען פאבריק בנין. א דאנק אבער די ענערגישע האלטונג פון די ארבייטער איז זיי געלונגען דאס פייער צו פערלעשען נאך פארן אנקומען פון די פייערלעשער.

דער שאדען איז נישט גרויס.

פאליציי פיהרט די אויספארשונג פעסטצו-שטעלען די סיבה פון דער שרפה.

דאקטוירים פון קראנקען-קאסע, וועלען בעזוכען

די וואוינונגען פון די פערזיכערטע

(2) די „אובעזפיעטשאלניע" (קראנקען-קאסע) ארבייט איצט אויס א פראיעקט, אז דאק-טוירים זאלען לוסטרירען די וואוינונגען פון די פערזיכערטע כדי פעסטצושטעלען צו זיי ענטשפרע-כען די סאניטארע בעדינגונגען.

וואך פון „רויטען-קרייץ"

(2) דער לאדזער „רויטער-קרייץ" ארגאני-זירט אין די טעג פון 1 ביז'ן 10 סעפטעמבער א וואך פון „רויטען-קרייץ", ווי עס וועלען איינגע-ארדענט ווערען זאמלונגען און ווערבירען נייע מיטגלידער.

פערמשפט א באנדע גנבים

(2) בעכטען זענען אין קרייז-געריכט אפ-משפט געווארען א באנדע גנבים, וועלכע האבען זיך פערנומען מיט גנבענען פון די פוהרען, אנטאני קאוואלטשיק איז פער'משפט געווארען אויף 2 יאהר טורמע, קאזשימיעזש קאלצעוק, זייך הייב אנ-טאניבא און זיין זוהן טאהעאוש אויף 6 חדשים יעדער.

כלבים צועקים בעיר

ביז וואס ווען זענען די הינד-שלעגערס אוועק מיט צובלוטיגטע קעפ

(ג) אויף לעגיאנאוו 63, איז נעכטען פריה אדורכגעפאהרען דער וואגען פון „היצעל" צוזאמען מיט די „היצלעס", וואצלאוו גודסקי און מיעד-טשיסלאוו עלסינגער. ווען די צוויי „היצלעס" דער-זעהענדיג א כלבי'ל אדורכלויפען די גאס, זענען אראפ פון וואגען און אויסגעשפרייט דעם שטריצעק צו כאפען דאס כלב'ל, איז פון טויער ארויסגעלאפען דער סטרוזש, און מיט א שטיק אייזען ארענטליך, מקיים פסק געווען ביידע הינד-שלעגער'ס (אזוי, אז מ'האט צו ביידען געמוזט ארויסרופען די גיכע-הילף.

פאליציי האט דעם סטרוזש צוגעצויגען צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט.

דער אריער-פאראגראף

ר. איזראעל

194

שפאנענדער ראמאן פון דער איצטיגער היטלער צייט

א פייגליכע שטילקייט האט געהערשט ביי שרה'ן אין צימער, ווען צילקע איז ארויסגעלאפען ברענגען היינריכ'ן און זיין פריינד.

נישט מאטיל האט געוואוסט פון וואס אנ-צוהויבען צו רעדען, נישט שרה האט אין איצטי-גען אויגענבליק געקענט רעדען.

צילקע איז געלאפען פייל פון בויגען צו ר' מאטלען אין שטוב אריין.

— העבעך. האט זי זיך געווענדעט גלייך צו היינ-ריכ'ן. ר' מאטיל און דיין מאמע האבען געהייסען אז דו זאלסט באלד דארט אהינקומען.

היינריך האט אנגעקוקט דאס מיידעל מיט די קוהל-שווארצע אויגען מיט די פעך-שווארצע צו-פלוישעטע האהר, מיט דעם פרייען פרעהליכען בליק, און ער האט זי באלד דערקענט.

— צילקע, דאס ביזטו. די ווילדע צילקע, ווי מען האט דיך אמאל גערופען.

— מ'רופט מיך נאך היינט אויך אזוי, אבער איך לאך זיך אויס דערפון. וואס שאדט עס מיר, אז זיי רופען מיך אזוי, דו ווייסט, הענעך, איך האב דיך באלד דערקענט, ווען דו ביזט אהער געגאנגען האב איך דיך דערזעהען און איך בין גלייך אוועקגע-לאפען צו דיין מאמען אנזאגען די גוטע בשורה און דארט האב איך געטראפען ר' מאטלען, האבען זיי מיך געהייסען אהערגיין און דיך אהינברענגען, איך וועל שוין אהין דיר נישט ארויסגעהן.

היינריך האט פערשטאנען, אז זיין מוטער ווייסט שוין פון זיין קומען, און איצט העלפען שוין נישט קיין שום בעהעלטענישען, און ער מוז אהיימגעהן.

— אבער פארוואס זאגסטו מיר דו, האט היינריך איך וויץ געפרעגט.

— דו קענסט זיין ביזן אויף מיר, מיך געהט דאס קנאפ אן, איך קען דאך דיך ווען דו ביזט נאך געווען א קליין יונגעלע, איך געדענק נאך ווען דו האסט זיך אנגעשוימען מיין עולה, אלע האבען מיך בעליידיגט בלויז דו איינער האסט נישט דער-לאזען דערצו.

דו ביזט א וואויל מיידעל, האט היינריך געזאגט, און איז צוזאמען מיט רובינאוו אוועק צו זיין מוטער, וועלכע האט מיט אונגעדולד אויף איהם געווארט. אלץ איז איהם אויפן גאס געווען בעקאנט. יעדעס ווינקעלע, יעדעס געוועלבעל, יעד-דעס הויז, און יעדער הויף. ער האט אנגעקוקט די מענשען אין גאס, און כמעט אלע זענען איהם געווען בעקאנט. יעהער האט איהם און רובינאוו ביי-גיריג אנגעקוקט, אבער זעהט אויס אז קיינער האט איהם נישט דערקענט, יעדע ווילע איז צו צילקע צוגעגאנגען אנ'אנדערער נייגיריגער און גע פרעגט ווער ס'איז געקומען אין שטעטעל, מיט ווע מען זי געהט, צי זענען דאס נישט קיין אמעריקא נער, וועלכע האבען געברענגט פון קרובים בריף מיט געלד. צילקע האט נאר יעדען געלאכט אין פנים אריין און איז ווייטער געגאנגען.

— א שטיק משוגעת, האט מען איהר נאכגע שריגען, און נישט געפרובט איבערצופרעגען, ווייל מ'האט געוואוסט אז מיט צילקען וועט מען גארנישט מאכען. היינריך האט דערקענט כמעט יעדעס פנים אבער ער האט זיך בעמיהט פשוט אז מען זאל איהם נישט דערקענען. אין עטליכע מינוט ארום האבען זיי שוין געעפענט די טיר פון שרה'ס וואוינונג.

היינריך האט ארומגעכאפט זיין מוטער און ווי שטארק געקושט. שרה האט ארויפגעלעגט איהרע העגד אויף זיין פנים צוגעדריקט זיין קאפ צו זיך און היינריך האט געפיהלט ווי וואריעמע מאמע-טרעהרען פאלען אויף זיין געבויגטען קאפ.

שרה האט נישט געפרעגט אפילו „וואס מאכ-סטו"? היינריך האט אויך נישט געפרעגט. די גע-זונדע איבטואיציע האט זיי בעפוילען צו שווייגען, נישט צו שטעלען קיין איבעריגע פראגען, ווייל סוף כל סוף האט דאך יעדער פון זיי געוואוסט וואס ביים אנדערען טוט זיך. די סצענע האט נישט לאנג געדויערט. כדי עפעס צו טון, האט שרה אויסגעשפרייט אויפן טיש א ווייס טישטוך, און האט געגרייט צום טיש.

צילקעס אויגען האט געשפריצט מיט פייער, זי האט געוואלט עפעס טון. זיך פארען, נאר האט נישט געוואוסט וואס זי זאל טון. היינריך האט אויף דעם מיידעל געקוקט מיט אזעלכע מאדנע אויגען.

— א טייוועל, האט ער זיך געטראכט, אזא אויפריכטיגע און אזא גוטסקייט קוקט ארויס פון די אויגען.

— צילקע, האט ער זי געפרעגט, ווען שרה איז ארויס אין צווייטען צימער, ווי אלט ביזטו!?

— יונגער פון דיר, האט צילקע געענטפערט מיט פיר יאהר. איך בין איצט אלט 23 יאהר.

— און וואס טוסטו דא אין שטעטעל?

— גארנישט, איך שפיל זיך מיט דער זון און מיט דעם שניי. מיט דעם ווינד און מיט דעם רעג-גען, איך בין פריי און קיינער קען מיר נישט בע-פעהלען.

היינריך האט געעפענט די אויגען. אזא עק-זעמפלאר האט ער נאך אין זיין לעבען נישט גע-זעהען, בלוט און מילך, שעהן און געזונד, אומאפ-הענגיג און פריי.

— און דו האסט שוין א מאן? האט היינריך געפרעגט.

— איך, א מאן? האט צילקע זיך צולאכט, ביין איך האב נישט קיין מאן, ווער וויל האבען מיך?

— אזא מויד ווי דו, האט היינריך ווייטער גע-זאגט מיט דער גאנצער אויפריכטיגקייט, דארף דאך האבען א מאן.

— געוויס, האט צילקע נישט ארויפגעקוקט אפילו די אויגען, דארף איך א מאן, אבער מען מוז זיך איינהאלטען.

— אויף ווי לאנג? האט היינריך ווייטער גע-פרעגט.

— אזוי לאנג ווי איך וועל קענען.

— און דאן?

— דאן וועט מען זיך שאפען א מאן, וועלכער וועט מיר געפעלען.

— און ווען קיינער וועט נישט וועלען מיט דיר חתונה האבען?

— איך דארף דאס נישט אז ער זאל מיט מיר אויף שטענדיג חתונה האבען....

— צילקע, איך האב גארנישט געוואוסט אז אזא אוצר געפינט זיך דא אין דעם קליינעם, פער-ווארפענעם שטעטעל.

— איך לעב מיין אייגען לעבען און וואס יעגער טראכט און זאגט געהט מיך גארנישט אן.

— און מיט מיר, צילקע, האט היינריך פלוצ-לינג געזאגט, וואלסט דו געוואלט חתונה האבען?

— כ'וואלט מיר נאך איבערגעלייגט, דיין רייכ-טום ציהט מיך בכלל נישט.

— איך בין אנ'ארימאן, האט היינריך געזאגט איך האב גארנישט.

— דאס פערקלענערט נישט דיינע שאנסען.

רובינאוו האט געקוקט אויף דעם פארל און זיך צוגעהערט צו דעם מאדנעם געשפרעך.

— און ווען איך וואלט צו דיר נישט געווען קיין מאן, אזוי ווי יעדער מאן דארף זיין צו זיין פרוי, האט היינריך ווייטער געפרעגט.

— דאס פערשטעה איך נישט, האט צילקע פשוט געענטפערט, זאג מיר קלאר וואס דו מיינסט דערמיט.

— איך מיין דערמיט, האט היינריך געזאגט, ווען איך זאל נישט קענען בעפרידיגען דיינע לייד-ענשאפטען.

— דאן צו וואס טויג מיר א מאן, איך זאל איהם ביינטשען, אדער ער מיך?...

(פארטזעצונג קומט).

וואס איז פארגעקומען אין אלזשיר?

ווי מען האט דערקענט דעם מערדער פון דער פאמיליע אטאלי.—דאס יודישע דינסט־מיידעל און די אראבישע קצב־יונגען.—אין שחיטה־הויז

(פון א ספעציעלע רייזע)

פון י. חאמסקי.

די שווידערליכע שחיטות

איך לעג דערווייל אוועק אן א זייט אלץ מיינע ערשטע איבדרוקען פון דער שחיטה־שטאט און וויל איך קודם כל איבערגעבען וועגען די מערדער פון דער פאמיליע אטאלי, וועלכע מען האט, ווי איהר האט שוין זיכער געהערט, געכאפט, און זייערע מעהרפאכליכע ערקלערונגען מאכען ציטערן יעדען הערער.

דעם ערשטען מערדער האט דערקענט דאס יודישע דינסט־מיידעל פון דער אויסגעשאכטענער פאמיליע אטאלי.

20 יאהר איז ער אינגאנצען אלט און ערנאהרט זיך שוין פון לאנג ביי א יודישען קצב. מיט'ן זעלבען מעסער, מיט וועלכען ער פלעגט שניידען כשר פלייש, האט ער דורכגעשניטען די העלזער פון א מוטער, פון א פאטער און פון פיצעלע קינדער.

די אומשטענדען פון זיין ארעסט זענען העכסט דראמאטישע. דאס יודישע דינסטמיידעל פון דער פאמיליע אטאלי, די יונגע רעזע בעניסטי, איז אריין אין א יודישער יאטקע קויפען פלייש. זי אליין איז געבליבען לעבען פון דער גאנצער שטוב אטאלי, עס איז איהר געלונגען צו בעהאלטען זיך בעת דעם אנפאל. זי איז אריין קויפען פלייש און פלוצים אמאל האט זי אנגעהויבען ציטערן, פון דעם בלוטיגען זונטאג אן לעבט זי כסדר אונטער דעם שאטען פונ'ם שרעקליכען קאשמאר צו וועלכען זי האט זיך צוגעקוקט פון א בעהעלטעניש.

ווען האט זי ערשט דערזעהן ביים יודישען קצב? — זי האט זיך שנעל בעהערשט, איז ארויס און אריינגערופען א פאליציי־אגענט, איין ווארט האט זי קוים געקענט ארויסרעדען:

— דער מערדער...

באלד זענען אנגעקומען די אגענטען, די האבען ארעסטירט דעם אראבישען קצב־יונג בן־האמאטא טאליב בען־סאאיד, וועלכער איז בעקאנט דא אונטער'ן נאמען „סאנטאס“.

דאס מיידעל האט נארמעל דערקענט אין איהם דעם מערדער.

נאך איינער א קצב־יונג

דאס איז פארגעקומען דעם לעצטען זונטאג, דער אראבער האט אלץ געלייקענט. אבער, אז מען האט איהם אנגעהויבען מאנטאג שטעלען פערשידענע פראגען, האט ער זיך פערפלאנטערט אין זיינע ווערטער און צום סוף האט ער מודה געווען, אז עס איז אמת, אז דעם בלוטיגען זונטאג האט ער זיך בעטייליגט אין דעם פאגראם. אבער קיין אנטייל אין דער שחיטה פון דער פאמיליע אטאלי און דער אנדערער יודישע פאמיליע האליטי, האט ער נישט גענומען.

אין דערביי האט ער אנגעגעבען, אז נישט ער, נאר א צווייטער אראבער אויך א קצב־יונג בן־האמאמא סאאיד בן־האמדאלאה האט יא בעטייליגט זיך אין דעם מארד:

— ער האט עס געטון און נישט איך!

* * *

די פאליציי האט גלייך אויסגעזוכט דעם צווייטען אראבער, וועלכער איז אויך א קצב־יונג און וועלכער שטאמט פון זעלבען דארף, וואס דער ערשטער.

בן־האמאטא האט פון אנהויב געלייקענט שטיין און ביין, אבער צום סוף האט ער אויסגערופען:

— „סאנטאס“ זאגט ליגען. ער האט מיך נישט געזעהן צווישען די אנפאלער, ער איז דער מערדער.

און דער אראבער האט אנגעהויבען דערצעהלען:

„אוי, האב איך געשאכטען יודען!..“

— מיר זענען געזעסען ווייט פון די געשלעגען און רוהיג זיך געזעסען מיט נאך אן אראבער אין א קאפע. יענעם זונטאג איז עס געווען. מיטאמאל קומט אריין סאנטאס אינגאנצען צוהיצט. אינגאנצען אויפגערעגט. ער האט געמאכט מיט די הענד, ווי ער וואלט געהאט היץ. ער האט הויך גערעדט, געשריגען און מיטאמאל גיט ער זיך א רוף אזא:

— האב איך איצט געשאכטען יודען!

און ער האט אונז געוויזען א מעסער, דאס זעלבע מעסער, וועלכעס ער נוצט אין זיין יאטקע צום שניידען דאס פלייש. דאס מעסער איז נאך רויט געווען פון בלוט. האט ער ארויסגענומען עטליכע שמאטעס און עס גוט איינגעוויקעלט אין זיי. נאכהער האט ער אויסגעטרונקען א קאפע און מעהר האב איך איהם שוין נישט געזעהן.

נישט לייכט איז אנגעקומען ארויסצוקריגען פון דעם אראבער, אז ער זאל דערצעהלען אט די אלע איינצעלהייטען, די פאליציי האט גלייך אויפגעזוכט דעם צווייטען אראבער מיט וועלכען בן־האמאטא איז געזעסען אין קאפע, יענער האט אויך בעשטעטיגט דאס זעלבע, עס איז מעהר קיין צווייפעל נישט געווען, אז דאס יודישע דינסטמיידעל האט ווירקליך דערקענט דעם מערדער.

„איך האב איהם גלייך אוועקגעלייגט“

אבער דער בעשולדיגטער אראבער האט ווייטער געלייקענט שטיין און ביין.

— איך בין אומשולדיג.

מען האט איהם קאנפראנטירט מיט זיינע אראבישע עדות.

אלע, דער בעשולדיגטער און די אראבישע בעשולדיגער האבען כמעט קיין ווארט נישט ארויסגערעדט. זיי האבען בלויז קאלט ארויסגערעדט:

— ער,... יא, ער.

בן־אמרא האט ארויפגעלאזען דעם קאפ, באר רוהיג האט ער געענטפערט:

— יא... איך...

און ער האט פאמעליך דערצעהלט ווי אזוי ער האט אויסגעשאכטען די אומגליקליכע פאמיליע.

— ווי אלע, האב איך יענעם זונטאג געיאגט זיך נאך יודען, איך בין צוריק אויף דער זאוועקד גאס. אראבער זענען געשטאנען און פערניכטעט יודישע געוועלבער, איך האב אויך אזוי געטון. איך האב געזוכט אן אפענע טיר. עמיץ האט מיר געזאגט:

— דא וואוינען יודען. לאמיר ארויף צו זיי...

צווישען די, וועלכע האבען מיך געדרונגען האט זיך אויך געפונען בן־האמאטא, איך האב מסכים געווען. מיר זענען ארויף, אויף די טרעפ איז ארויס געגען אונז אן עלטערער יוד און נישט געלאזט ווייטער גייען, איך האב איהם דערלאנגט מיט מיין „העבוס“ (א גראבער אראבישער דראנג) איבערן קאפ, איך האב איהם גלייך אוועקגעלייגט. ער האט זיך אבער נאך געווערט, האב איך נאך לאנג געזעצט איבערן קאפ. ביז ער האט זיך שוין מעהר נישט גערוהרט, מיר זענען אריין אין זיין וואוינונג. דארט איז געווען די פרוי, די קינדער, איך האב כסדר געקלאפט מיט מיין „העבוס“.

— ניין, מיט'ן מעסער!

דער מערדער וויל נישט נאכגעבען.

— מיט דעם „העבוס“.

— און נאכהער ביסטו אוועק אויסשעכטען די פאמיליע אהלאמי?

— ניין, איך שווער, אז ניין.

אין הויז פון דער שחיטה

די פאליציי איז אוועק מיט דעם מערדער אין דער שטוב, וואו עס האט זיך אפגעשפילט די שרעקליכע שחיטה, אלע זענען מיטגעקומען, דער פראקוראר, דער אויספארשונגס־ריכטער, דער קאמיסאר, די פאליציי־אינספעקטארען, דער מערדער איז געגאנגען פאראויס, מען איז אריין אין דעם אטאלי־הויז. דאס בילד איז געווען שרעקליך, אלעס איז צובראכען, און איז נאך אזוי ווי די מערדער האבען עס געלאזען, איבערגעקעהרטע אויפגעשניטענע מעבעל, פאטעלען, צוהאקט גלאזווארג, טעלערס פונ'ם עסען, דא און דארט זעהט מען רויטע פלעקען פונ'ם פערגליווערטען בלוט. בלויז די טויטע פעהלען צום שרעקליכען ספעקטאקל, פון פאגראם. אויף די שטיגען שטעלט זיך דער מערדער אפ:

— דא האב איך דערהרגעט דעם פאטער...

און אין עס־צימער ווייזט ער אן גענוי:

— דא איז געזעסען די פרוי... דא די קינדער און איך האב געקלאפט מיט מיין „העבוס“...

די אינספעקטארען פרעגען:

— מיט'ן מעסער?

— ניין, מיט'ן דראנג.

און דער מערדער גיט נאך צו:

— אז איך האב זיי פערענדיגט האב איך מיט'ן זעלבען האלץ צובראכען אלעס אין שטוב.

צוזאמען מיט דעם אראבער האט די פאליציי אויך פערהאלטען די צוויי אנדערע, וועלכע האבען איהם בעשולדיגט. עס איז קיין צווייפעל נישט אז זיי האבען זיך אויך בעטייליגט אין פאגראם.

נאך מערדער

היינט האט די קאנסטאנטינער פאליציי ארעסטירט נאך דריי מערדער, אין דער נאכט פון מאנטאג אויף דינסטאג, האט מען פערהאלטען דעם אלטען אראבישען קצב אבדאלאה בן־מחמד, וועמענס זוהן עס איז שוין פון פריהער ארעסטירט, ווער איז בעשולדיגט געווארען אין ערמארדען דעם יודישען שניידער אברהם בעדוכא. אין דער פאליציי האט דער אלטער זיך מודה געווען. אבער ביים אויספארשונגס־ריכטער האט ער ערקלערט אז ער איז אינגאנצען אומשולדיג. און ער האט געלייקענט, אז ער האט זיך מודה געווען. דער אלטער מערדער האט אבער ביים ערשטען מאל דערצעהלט אז דער יודישער שניידער האט געהאלטען א טעפעל אין האנד, דאס טעפעל האט זיך צובראכען, ווען ער האט אריינגעשניטען זיך אין האלז פונ'ם יוד.

און ווירקליך האט די פאליציי געפונען נעבען טויטען שניידער שערבלעך פון א טעפעל. נאכמעהר, דאס בלוט וועלכעס איז ארויסגעפלאסען פונ'ם אפענעם האלז האט רויט געמאכט די שערבלעך.

דעם אראבער'ס צוריקציהען האט דעריבער קיין בעדייטונג נישט.

„אלעש האט איהם איבערגעשניטען דעם האלז“

די צוויי אנדערע ארעסטען בעווייזען אויך די שרעקליכע גרויזאמקייט און די גאנצע אכזריות פונ'ם בלוטיגען פאגראם אין קאנסטאנטין. צוויי ארעסטירטע אראבער אלעש און שעריף האבען זיך מודה געווען (איבערן מארד) פונ'ם יודישען בוכ־אונטערנעהמער, שעריף האט דערצעהלט:

— איך האב צוגעהאלטען כעמלא, און אלעש האט איהם איבערגעשניטען דעם האלז.

דער מערדער האט בעשטעטיגט:

— יא, איך האב געשניטען.

א טראגי־קאמישע געשיכטע

פון דעם איצטיגען לעבען אין ארץ־ישראל

ווי אזוי מען האט ארעסטירט 36 יודישע מיידלעך אויף א שפאציר

פון ל. באזיליאנסקי.

(ספעציעלע קארעספאנדענט)

צווישען די בערג פון בית לחם יהודה, אן א זייט פון טראקט, געפינט זיך א שטיינערנע געבייד, די איז שוין אלט, די געביידע, און איז ארומגערינגעלט מיט א הויכער, שטיינערנער וואנט. די וואנט איז מיט שטעכיגען דראט ארומגענומען און ארום איהר שפאצירען וועכטער מיט ביקסען.

דאס איז א טורמע פאר פרויען־פערברעכער. די איינציגע ווייבערשע טורמע אין גאנץ ארץ ישראל, אהין אין דער טורמע, פערשפארט מען פרויען וועלכע זענען פערברעכענס בעגאנגען.

די מעהרסטע פון די איינוואוינער פון אט דער טורמע, זענען אראבקעס, וועמען עס איז מיאוס געווארען דער מאן — און זי האט איהם אונטערגעשטאכען; וועמען עס האט בענייטיגט די פרוכט פון א לינקער ליבע; וועם עס איז עובר געווען בפרהסיא אויף „לא תחמוד“; וועמען עס האט פערגעסען וואס „לא תגנוב“ מיינט — אלע זענען דא, אין דער ווייבערשער טורמע, פערשפארט.

בלויז די דרויסעדיגע וואך פון דער טורמע איז א מאנסבילישע. די אינעווייניגסטע איז כולו א דאמען־וואך, געזונטע, בייכיגע אראבקעס, מיט לעדערנע פאסען אויף די לענדען און שליסלען אנגעהאנגען אויף די פאסען, היטען די פרויען.

זעלטען־זעלטען ווען א יודישע פרוי קומט אהין אריין, געוועהנליך, איז די טורמע אזוי גוט ווי יודענפריי.

און דאך זענען צו אט דער טורמע צוריק מיט עטליכע טעג צוגעפאהרען אן אויטא מיט יודישע מיידלעך, בעוואכט פון א שטארקער אפטיילונג פאליציי און קיינעם איז נישט דערלויבט געווען צו דערנעהנטערען זיך צו די ארעסטירטע יודישע מיידלעך, בעזונדערס שטארק האט די פאליציי געהיט, אז יודישע יונגעלייט זאלען באהענט נישט צוקומען.

וועראזשע זענען אט די געפעהרליכע פערברעכערקעס, וועלכע מען היט אזוי ווי דאס שווארצאפעל פון אויג, און אין וואס בעשטעהט זייער פערברעכען?

דאס זענען זעקס און דרייסיג יודישע מיידלעך, וועלכע זענען ארעסטירט געווארען פאר אריינקומען אומלעגאל אין לאנד אריין.

פאסירט האט זייער געשיכטע אזוי:

פינף א זייגער פארטאג פון א שוהנעם, לויטערען פריהמארגען האט א גרופע פון ניין און דרייסיג יודען, צווישען זיי פינף מענער און פיר און דרייסיג מיידלעך, שפאצירט אין כפר נחום, נעבען טבריה; אין כפר נחום, וועלכע איז בעריהמט מיט די אויסגראבונגען פון איהר אלטער שוהל.

פלוצלונג איז צוגעקומען אן אפטיילונג פאליציי און האט ארעסטירט די שפאצירענדע.

מען האט זיי אויפגעפאדערט צו בעווייזען זייערע פאספארטען אדער אנדערע דאקומענטען, וועלכע זאלען בעווייזען ווער זיי זענען.

די ארעסטירטע האבען ערקלערט, אז זיי זענען היגע, פאלעסטינער איינוואוינער, אבער קיין דאקומענטען האבען זיי נישט ביי זיך; זיי טראגען נישט ארום מיט זיך קיין פאספארטען.

די פאליציי קלאגט אן די יודען אין אומלעגאל אריינקומען אין לאנד אריין, און „גנבענען“ די פאלעסטינער גרעניץ.

דער משפט איז פארגעקומען פריהער מיט א פאר טעג. די ארעסטירטע האט מען, אין קייטען געשמידט, פארגעבראכט פאר דעם ריכטער. און ער האט בעפוילען צו האלטען זיי אין טורמע א פאר וואכען ביז ער וועט צוטראכטען וואס פאר א שטראף זיי צו געבען.

זיבען יודישע אדוואקאטען און צווישען זיי דער בעוואוסטער קייזערמאן האבען פערטיידיגט די בעשולדיגטע. עס איז נישט בעוויזען געווארען אז זיי האבען גענגבעט די גרעניץ.

די פאליציי האט געטענהט, אז זי האט עדות, פון א קליין אראביש פאסטוכעל, וועלכער האט געזעהן ווי די גרופע פון ניין און דרייסיג מענשען איז אדורכגעגאנגען די סיריש־פאלעסטינישער גרעניץ. וואס אנבעלאנגט די איבעריגע דריי פרויען האט די פאליציי גענוג בעוויזען, אז זיי זענען אנגעקומען אין דעם חיפהר פארט אומלעגאל אויף א שיף, אז זיי האבען זיך ארויסגעדרעהט פון דער קאנטראל, אז זיי האבען אונטערגעקויפט די שומרים פון פארט, מען זאל זיי דורכלאזען, און ווי דער לעצטער שומר פון טויער, דער, וועמען מען האט נישט בעוויזען אונטערצוקויפען וויל ער האט אומדערווארטעט פערביטען זיין אונטערגעקויפטען קאלעגע, האט זיי פערהאלטען און איבערגעגעבען דער פאליציי.

דער ריכטער האט געמאכט א „פשרה“: די פינף ארעסטירטע מענער האט ער ארויסגעלאזט אויף קויציע, און די זיבען־און־דרייסיג פרויען האט ער געהייסען אפפיהרען אין טורמע.

די ארעסטירטע האבען שארף פראטעסטירט, זיי האבען געטענהט, אז זיי זענען די געוועהנליכסטע איינוואוינער פון פאלעסטינע, וועלכע זענען ארויסגעפאהרען אויף א שפאציר איבערן לאנד און האבען מיט זיך קיין דאקומענטען נישט מיטגענומען. צי דארף א פאלעסטינער בירגער שטענדיג ארומטראגען דאקומענטען מיט זיך? און פון ווען אן איז דאס געווארען אזא מנהג, ווען איז ארויס אזא געזעץ אז פאלעסטינער בירגער דארפען מיטנעהמען מיט זיך זייערע דאקומענטען, ווען זיי געהען נאר ארויס פון דער שוועל פון זייער שטוב?

דארויף האט די פאליציי געענטפערט, אז זי ווייסט פון איהרע געהיים־אגענטען אז די גרופע פון זיבען און דרייסיג מענשען האבען גענגבעט די סיריש־פאלעסטינישע גרעניץ, זענען שוין די ארעסטירטע נישט קיין געוועהנליכע איינוואוינער פון ארץ־ישראל.

ראטעוועט אייער געזונט

קראנקע אויף רופטורעז (ברוך־קראנקהייטען)

ספעציעלע ארטאפעדישע הייל־גומי־באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפן ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך־קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך־באנדאזשען.

אויף אויסגעקרימטע רוקען־ביין (הויקערס) ארטאפעדישע הייל־גארסעטן אויף ביינער־שווינדזוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטאפעדישע הייל־אפאראטען אויף פלאטפוס.

ספעציעלע איינלאגען לויט גיפס־מאדעלן, אויף זשילאסעס.

— גומי־זאקן לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס

ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל־ארטאפעדיע

Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אויס לעמבערג

לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא)

(פראנט פארטער), טעל. 177-09 נאהענט פון לאדזער פאבריקס־באהנהויף

בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג.

צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק־בריף.

(אין זגעזש אויף טלאמאצקא № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

„די איצטיגע לאגע פון יודישען פאלק“

רעפעראט פון דר. נחום גאלדמאן אויף דער יוד. וועלט-קאנפערענץ איז זשענעווע

זשענעווע, (י.ס.א.) מארטוצענדיג זיינע אויספיהרונגען וועגען דער לאגע פון יודען אין אין דייטשלאנד, האט ד״ר נחום גאלדמאן אין משך פון רעפעראט איבער דער „איצטיגער לאגע פון יודישען פאלק“ ערקלערט צוו. אנד.:

פאראיאהרען האבען מיר פון דער טריבונע פון אונזער קאנפערענץ פראקלאמירט דעם

באיקאט געגען היטלעריסטישען דייטשלאנד

און מיר ווילען זיך וויטער האלטען אן דער דאזיגער פאראל ביז עס וועט נישט צוריקגעשטעלט ווערען די פולע גלייכבערעכטיגונג פאר די דייטשע יודען. אויב די דייטשע רעגירונג האלט די ווירקונגען פון דעם דאזיגען באיקאט, הגם אין א בכיוון׳דיג איבערטריבענעם אופן, פאר אזוי בעדייטענד, קען עס אונז בלויז בעפרידיגען. און מיט דראהונג פון נקמה-נעמען פון די דייטשע יודען וועט מען אונז נישט צווינגען אונטערצוגעבען זיך.

עס זענען דא וועניג ווערטער, וואס ווערען אין דעם היינטיגען דייטשלאנד ארויסגערעדט מיט א גרעסערע עמפאטישקייט, ווי די ווערטער, עהרע, ווירדע און זעלבסט-רעספעקט. די הערען פון דריטען רייך גלויבען, אז זיי האבען די דאזיגע בעגריפען מאנאפאליזירט פאר דער ארישער ראסע. אפשר וועט זיי אונזער באיקאט בעווייזען, אז אויך סעמיטען קענען די דאזיגע געפיהלען, און אויב די הייגטיגע מאכטהאבער פון דייטשלאנד האבען נאך בעהאלטען א יתר-הפליטה פון אנשטענדיגקייט און רעספעקט לגבי דעם געגנער, וועלען זיי אויף אונז צומוטיגסטען קענען פעראיבעל האבען צוליב דעם באיקאט, וועלכער איז געווען די ספאנטאנע תשובה אויף דעם קאמף, וועלכען זיי האבען אונז אנגעזאגט. קיינמאל איז נאך א רעאקציע פון יודישען פאלק אויף אנ-עוולה, וואס ווערט לגבי איהם בעגאנגען, נישט געווען אזוי ספאנטאן ווי דער אנטי-דייטשער באיקאט. יודישע ארגאניזאציעס זענען צווישען זיך מחולק, צי מען זאל דעם באיקאט פראקלאמירען אפיציעל אדער נישט. דאס זענען קליינליכע פראגען פון דער טאקטיק, אבער אלע יודישע גרופען און סיהרער זענען צווישען זיך איינינג, אז איטליכער יוד מוז באיקאטירען דייטשלאנד, און קיינער וועט פון אונז נישט ערווארטען, אז מיר זאלען לעגען אן א זייט דאס דאזיגע אייגציגע געוועהר אונזערס, כל-זמן דער קאמף געהט ווייטער און כל-זמן עס איז נישט ערפילט געווארען דער מינימום פון אונזער פאדערונג וועגען צוריקשטעלען די יודישע גלייכבערעכטיגונג אין דייטשלאנד.

נעבען דייטשלאנד איז אונזער בעזארגטע אויפמערקזאמקייט אויף דעם

מזרח-אייראפעאישען יודענטום.

נאך דער מלחמה האט דער דאזיגער טייל פון יודענטום בעקומען צוגעזיכערט זיין פולע גלייכבערעכטיגונג און מינדערהייטען-רעכט. מיר מוזען אבער ליידער קאנסטאטירען, אז אין אין כמעט אלע מזרח-אייראפעאישע לענדער זענען די דאזיגע מינדערהייטען-רעכט פערווירקליכט געווארען בלויז אין א קליינער מאס, אויב זיי זענען בכלל פערווירקליכט געווארען. פונדעסטוועגען בעדייט שוין דאס קאנסטיטוציאנעלע פערהאנען-זיין פון די דאזיגע רעכט א גרויסע שטארקונג פון דער רעכטליכער עקזיסטענץ פון די יודישע מאסען אין די דאזיגע לענדער, און עס איז בלויז א זעלבסט פערשטענדליכקייט, אז דאס גאנצע יודישע פאלק וועט זיך מיט זיין גאנצער ענערגיע איינשטעלען פאר דער דערהאלטונג און פערשטארקטע פערווירקליכונג פון די דאזיגע רעכט.

די פאליטישע לאגע אין די מזרח-לענדער איז אבער נישט דער טראגישסטער אספעקט פון דעם מצב. מיר קאנען קאנסטאטירען, אז די בעשטעהענדע רעגירונגען אין די דאזיגע לענדער זענען גרייט צו מילדערן די העפטיגע אנטיסעמיטישע טענדענצען, וואס זענען דארט פערהאן און טיילווייז בעקעמפען זיי זאגאר אנטיסעמיטישע ארויסטרעטונגען. די ענטשיידענדע טראגעדיע פון מזרח-אייראפעאישען יודענטום ליגט היינט-צו-טאג אין ערשטער רייהע אין זייער ווירטשאפטליכער לאגע. דער עקאנאמישער מצב פון די יודישע מיליאנען-מאסען אין די דאזיגע לענדער שטעלט מיט זיך פאר א שרעקליך בילד, און מען קען זיך בלויז כסדר וואונדערן, ווי אזוי קענען נאך די דאזיגע מענשען רייג-פיזיש עקזיסטירען. די מעהרהייט פון די מיליאנען יודען אין מזרח-אייראפא האט נישט היינט קיין שום עקאנאמישע עקזיסטענץ באזע און דאס ביטערע ווארט פון יודישען לופט-מענשענטום האט קיינמאל נישט געהאט אזא מורא׳דיגע גילטיגקייט ווי גראד היינט. מיר זענען אנ׳ארים פאלק, און די נארישע און בייזוויליגע לעגענדעס פון אנטיסעמיטיזם, אז מיר זענען די טרעגער פון רייכטום אין דער וועלט, ווירקען ווי א בלוטיגער הוזק.

אמת, אין ערשטער רייהע איז אין דער עקאנאמישער לאגע פון די מזרח-אייראפעאישע יודען שולדיג דער וועלט-קריזיס, מיר קענען אבער באין-אופן נישט פערביייגעהען און יעדעס מאל זיך בעקלאגען געגען דאס רוב מזרח-אייראפעאישע רעגירונגען וועלכע טוען נישט בלויז גארנישט, כדי צו העלפען זייערע יודישע בירגער, נאר טרייבען בעוואוסטזיניג און סיסטעמאטיש א ווירטשאפטס-פאליטיק, וועלכע פיהרט צו דער פערניכטונג פון די לעצטע עקאנאמישע פאזיציעס פון יודענטום.

אין דער דאזיגער נויטלאגע האבען מיר צו טון צוויי׳ערליי זאכען: מיט דער גאנצער ענערגיע פיהרען דעם קאמף פאר א לאיאלער און גערעכטער בעהאנדלונג פון די יודען אין ווירטשאפטליכער היגזיכט, און דערביי מיט אונזערע אייגענע מיטלען ארגאניזירען אנ׳אומפאסענדע קאנסטרוקטיווע הילפס-טעטיגקייט.

א בעזונדער קאפיטעל בילדעט די לאגע פון די יודען אין

סאוויעטען-רוסלאנד.

דאס פראבלעם פון רוסישען יודענטום ווערט בעדייטזאמער פון יאהר צו יאהר, און עס איז געקומען דער מאמענט, ווען דאס וועלט-יודענטום מוז זיך מיט איהם אנהויבען ערנסט צו בעשעפטיגען. דאס פראבלעם האט גארנישט צו טון מיט אנטיסעמיטיזם, מחמת קיינער וועט נישט וועלען בעשולדיגען די סאוויעטען-רעגירונג אין אנטיסעמיטישע טענדענצען. פון דער אנדערער זייט אבער פערפאלגט די דאזיגע רעגירונג א פאליטיק, דורך וועלכער עס ווערט פולשטענדיג ענטאייגענט דער גאנצער אמאליגער יודישער מיטעלשטאנד און עס ווערט פאקטיש אונמעגליך געמאכט יעטוועדער אייגען-לעבען פון רוסישען יודענטום — ציוניזם׳ יודישע רעליגיע און העברעאישע שפראך ווערען פערפאלגט. אין מיר גלויבען, דאס איצט, ווען סאוויעטען-רוסלאנד שטעהט פאר׳ן ארייננטריט אין פעלקער-בונד, וועט די אויפמערקזאמקייט פון דער וועלט זיך לענקען אויף די דאזיגע פראבלעמען. עס איז, ביי א געוויססן גוטען ווילען פון דער סאוויעט-רעגירונג, דורכאויס מעגליך צו געפינען דעם וועג צו פערבעסערן די לאגע און צו א מאדוס וויווענדי. אויב עס זאל ווייטער געהען ווי ביז-איצט, וועלען מיר אין א קורצער צייט קוים נאך האבען א סאוויעט-רוסיש יודענטום אלס בעשטאנד-טייל פון יודישען פאלק, און עס איז קלאר, וואס פאר א קאטאסטראפע דאס וואלט פאר אונז געמוזט בעדייטען. מען מוז דעריבער אלץ פרובען טון, כדי אין ערשטער רייהע דורך פערהאנדלונגען מיט דער רוסישער רעגירונג, גורם צו זיין אנ׳ענדערונג פון דער לאגע.

אין לעצטען יאהר איז אויך דאס

עסטרייכישע יודענטום

געווען אנ׳אביעקט פון אונזער זארג. אין עסטרייך האבען זיך געמאכט בעמערקבאר שטארקע אנטיסעמיטישע טענדענצען, און מען קאן נישט בעהויפטען, אז די עסטרייכישע רעגירונג זאל זיין פולשטענדיג פריי פון די דאזיגע טענדענצען. אמת, די נייע עסטרייכישע קאנסטיטוציע גאראנטירט די גלייכבערעכטיגונג פון אלע בירגער, אלזא אויך פון די יודען, הגם מיט איינינגע עטוואס נישט-קלארע קלויזולעס, חוץ מזה זענען די יודישע רעכט גאראנטירט דורך אינטערנאציאנאלע ערבות אין דער מינדערהייטען-קלויזול צום שלום-טראקטאט פון סט. זשערמען. מיר ווייסען אבער, אז עס איז גארנישט נויטיג צו ענדערען קאנסטיטוציעס, כדי צו פערביטערען יודען דאס לעבען, און מען מוז ליידער קאנסטאטירען, אז די אדמיניסטראטיווע פראקטיק פון צאהלרייכע מאכט-ארגאנען, בעזונדערס פון דער נייער ווינער שטאט-פערוואלטונג מאניפעסטירט אנטיסעמיטישע טענדענצען. מיר האפען, אז אין דער מאס, אין וועלכער די עסטרייכישע רעגירונג בעקעמפט דעם נאציאנאל-סאציאליזם, וועט זי זיך בעפרייען אויך פון זיינע אנטיסעמיטישע טענדענצען. די יודישע עפענטליכקייט איז זיכער גרייט צו אונטערשטיצען א רעגירונג, וואס וועט ערנסט בעקעמפען די נאציפיקאציע פון עסטרייך. אבער די עסטרייכישע רעגירונג וועט בלויז דעמאלט קענען וועקען די סימפאטיע פון דער עפענטליכקייט, אויב זי וועט אין דער יודען-פראגע אליין נישט טרייבען קיין מאסקירטע נאצישע פאליטיק.

די לאגע פון די יודען אין די

מערב-אייראפעאישע לענדער —

און גייסטיג געזעהען געהערט צו זיי אויך טשעכאסלאוואקיי — איז צום גליק נאך סטאביל. אזוי אין די דעמאקראטישע לענדער פון מערב-אייראפא ווי אין דעם פאשיסטישען

איטאליע.

די בעהאנדלונג פון די יודיש-דייטשע פליטים אין די דאזיגע לענדער און פערשידענע סימפאטיע-מאניפעסטאציעס לגבי דער לאגע אין דייטשלאנד זענען א ליכטיגער פונקט אין דער טראגעדיע פון די יודען-רדיפות. און די ענונציאציע פון פראנצויזישען אויסער-מיניסטער לואי בארטו וועגען יודישען וועלט-קאנגרעס איז א נייער סימבאל פאר דער הומאנער איינשטעלונג פון דער הייגטיגער פראנצויזישער רעגירונג צו אלץ, וואס איז נוגע די יודען-פראגע.

דער דאזיגער קורצער איבערבליק איבער דער לאגע פון יודען אין פערשידענע לענדער גיט אונז א גענוג קלאר בילד וועגען דער לאגע אין פיל לענדער. אין אונזער רעכטליכער און פאליטישער לאגע ערשיטערט, עקאנאמיש אין א שטאנד פון פולשטענדיגער פויפעריזירונג, אינערליך און גייסטיג אפגעשוואכט נאך א יאהרהונדערט פון אסימילאציע — אזוי זעהט אויס דאס בילד פון דעם דאזיגען יודישען פאלק, וועלען וועלכען די אנטיסעמיטישע העצער ווילען איינרעדען דער וועלט, אז עס בעהערשט אדער וויל די וועלט בעהערשען. אין דער ווירקליכקייט איז אונזער עקזיסטענץ זייט יאהרהונדערטער נישט געווען אזוי בעדראהט ווי איצט.

מיר מוזען היינט ווידעראמאל קעמפען פאר דער זיכערונג פון אונזער עלעמענטארער גלייכבערעכטיגונג, פאר׳ן רעכט עקאנאמיש צו עקזיסטירען, פאליטיש און גייסטיג אנטוויקלונעמען אין לעבען פון די לענדער, מיט וועלכע מיר זענען די שיקזאל פערבונדען, און קולטורעל אפצוהיטען אונזער יודישע אייגנארטיגקייט. עס איז נישט קיין כבוד פאר דעם 20-טען יאהרהונדערט, וואס מיר מוזען אין איהם ווידער פיהרען אונזער קאמף. קלאגען העלפט אבער נישט, מיר מוזען זיך אליין העלפען.

אין אונזער היינטיגער לאגע איז צום גליק פערהאן א ליכט-פונקט, דאס איינציגע, וואס היט אונז פון פערצווייפלונג ארץ-ישראל. אבער ארץ-ישראל מיט אלע זייגע אונגעהויערע מעגליכקייטען, מאכט נישט פאר אונגויטיג דעם קאמף פאר דער אפהיטונג פון אונזערע פאזיציעס אין גלות. מיר קענען דורכקעמפען דעם דאזיגען קאמף ווען מיר זענען געאייניגט. די טענדענץ צו סאלידאריטעט, צום צוזאמענשלוס בעהערשט היינט אלע פעלקער, אויך אזעלכע, וואס זענען שטארקער ווי מיר. פאר אונז איז עס דאס איינציגע מיטעל פון זעלבסט-בעהויפטונג. דער יודישער וועלט-קאנגרעס איז פאר אונז דער סימבאל און מיטעל פון דער דאזיגער קאנצענטראציע פון אונזערע ענערגיעס, און ווייל איך גלויב אין ווילען צו זעלבסט-בעהויפטונג פון אונזער פאלק, גלויב איך אין דער פערווירקליכונג פון וועלט-קאנגרעס אין דער נאהענטער צייט.

די היינטיגע קאטאסטראפע האט אויך גע-האט איהרע גוטע ווירקונגען. זי האט צוריקגעבראכט צום יודענטום אונצעהליגע יודישע מענשען און האט איבעראנייי געוועקט די ענערגיעס פון אונזער פאלק. קיינער פון אונז גלויבט נישט, אז מיר זענען רייף צום אונטערגאנג, און אויב מיר ווילען, דאן וועלען מיר אויך דעם דאזיגען קריזיס אויסהאלטען און ארויסגעהען פון איהם געשטארקט.

די נאהענטע צוקונפט פון אונזער פאלק — לאמיר זיך וועגען דעם נישט מאכען קיין אילוזיעס — איז טרויעריג. אויב מיר וועלען זי אבער איבערקומען, און דערין צווייפעל איך נישט, דאן ענטהאלט די ווייטערע צוקונפט, שוין צוליב דעם פאקט ארץ-ישראל, זעהר פיל טרייסטפולע און בעגליקענדע אויסזיכטען אונזער אויפגאבע, די אויפגאבע פון א יודישען דור, וועלכען דער גרויסער אבער הארטער גורל האט געשטעלט פאר דעם היינטיגען נסיון, איז ווייטערצופיהרען דאס יודישע פאלק צו דער ראזיגער ליכטיגערער צוקונפט.

(סוף)

DR.

L. Czarnożył

וואוינט יעצט אויף

62 פיעטריקאווער 62

אין נעהמט אן פון 9,30 ביז 10.30 פארמיטאג און פון 4–6 נאכמ.

ספעצ. הארץ-קראנקהייטען

די עקזאמענס אין אלע 7 קלאסן האבען זיך שוין אנגעהויבען

ס׳ווערען אנגענומען שילער און שילערינס פון 3 ביז 6 יאהר אין פרעבלשול
„ 6 „ 14 „ „ שולע

דער פראגראם

פון אונזער שול איז א פעראייניגונג פון צוויי וועלטען: דער היינטיגער מאדערנער שול מיטן אמאליגן ליטווישן חדר מתוקן.

איינשרייבונגען טעגליך פון 9–2 נאכמ.

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוועכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

אלע ארט אנאליזען.

נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 ביי טאג

פאר אונבעמיטעלטע — לעטשיצנע-פרייזען.

רעפרעזענטאנץ-טעאטער „ראזמאיטאשטשי“ ציגעל-גאס 27 טעלעפאן 112-25

דירעקציע: דוד צעלמייסטער.

גאסטשפילען פון דעם גרעסטען אמעריקאנער סטאר, דער שטאלץ פון דער אפערעטע, דעם ראמאנטישען ליבהאבער און זינגער

מיכאל מיכאלעסקא

היינט, דאנערשטאג, 9.30 אוועגד

נור 1 גרויסע הנחה- און פאלקס-פארשטעלונג

איינהייטליכע רעוואלאציע-פרייזען. אלע בילעטן אין פארטער בור 1 זל.

אין דעם גרויסען אויסערגעוועהנליכען אימפאזאנטען אפערעטען-שלאגער

לעצטער טאנץ

אין 3 אקטן (6 בילדער), 30 נומערן געזאנג און טענץ, רעקארד-שלאגערס איינס-ביי-איינס

אין דער אפערעטע „דער לעצטער טאנץ“ נעמען אנטייל איבער 50 פערזאן

א טעמפא-צוזאמענשפיל פון די בעסטע יודישע ארטיסטען אין פוילען.

אכטונג! מארגען, פרייטאג, די טשארדאש-פירשטין גרויסע פאפולערע פרעמיערע — מיט מיכאל מיכאלעסקא און פאניא רובין אין די הויפט-ראלען.

Dr. REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 201-93

ספעציאליסט

פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג.

סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא-אנאליזען

נעהמט אן פון 8–11 און פון 5–8 אווענד.

טראַפּגעפאַלען פון די הויז-טרעפּ

(2) פון די הויז־טרעפּען אויף ווילטשאַ 8, איז אַראָפּגעפאַלען דער 8־יעהריגער יאַן פּעווסקי. אַך געוואָרען שווער פערוואונדעט. פּאָגאָטאָוויע האָט איהם אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

אויפרייס פון א נאפט-מאשינקע

(2) דער 30־יעהריגער טעאָפיל קאַספּזשאַק, האָט אַזוי אומפאָרזיכטיג אַריינגעגאָסען נאַפט אין דער ברענענדיגער מאַשינקע, אַז די מאַשינקע האָט אויפגעריסען, און כמעט־עין איז קאַספּזשאַק פער־וואַנדעלט געוואָרען אין אַ לעבעדיגען פאַקעל. אין אַ שווערען צושטאַנד איז ער אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

DR. MED. H. LUBICZ

פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראַנקה.
צעגעלניאַנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפּפאַנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 אווענד
און יו"ט 9–1. פאר דאַמען בעזונדערער ווארטע-זאַל.

בריף אין רעדאַקציע

חשוב'ע רעדאַקציע!

מיר בעטען אייך אָפּצודרוקען אין דער כראָניק פון אייער צייטונג פאָלגענדיגע נאָטיץ:

דער שטרייק ביי די הענטשקעמאַכער, שוין די צווייטע וואָך דויערט דער שטרייק. ס'שטרייקען העכער 1000 אַרבייטער און קליינע כאַלופּניקעס. ביישט געאַלט הערויף וואָס די ווערקשטאַטען זענען צוזאָרפּען איבער דער גאַנצער שטאָט איז דער שטרייק פונדעסטוועגען אַ פולשטענדיגער; אַלץ שטייט. אַזוי ווי ביז איצט איז קיין שום קאָנפערענץ בישט פאָרגעקומען צווישען די צדדים האָט דער שטרייק – קאָמיטעט זיך געוואָנדען צום אַרבייטס־אינספעקטאָר ער זאָל רופען אַ קאָנפערענץ אויב ביז מאָנטאָג וועלען די צדדים אַליין נישט קומען צו קיין אויסגלייך.

פראָפ. פעראיין פון אַרב. אין דער טעקסטיל־אינדוסטריע, אָפּטיילונג „נייע" אין לאָדז.

DR. MED. H. Różaner

הויט, וועגערישע און מענער=שוועכע קראנקהייטן
NARUTOWICZA 9, tel. 128-98.
עמפּפאַנגט פון 8–10 און פון 5–8 אוו.

די סענסאַציע פון טאָג

זונטאָג פון 330 ביז 7 אָוונד קומט פאָר אין גאָרטען־רעסטאָראַן „טיוואָלי" אַ פאָר־קאָנקורס פון הויף־אָרקעסטער'ס צוזאַמען מיט אַ „פייף־קלאָק" איינגעאָרדנעט פון לאָדזער זשורנאַליסטען־סינדיקאַט.

אין פאָר־קאָנקורס וועלען זיך בעטייליגען אַר־טיגע און פּראָווינציע הויף־אָרקעסטער'ס, וועלכע קומען ספּעציעל צו דעם צוועק צו פאָהרען קיין לאָדז.

אַלע וועלכע ווילען זיך בעטייליגען אין קאָנ־קורס, קענען זיך מעלדען אין זשורנאַליסטען־סינ־דיקאַט פּיעטרקאָווער 121 אין די שעה'ן פון 5—6 נאָכמיטאָג.

אָוונד פון סענסאַציעס אין „באַגאַטעלאַ"

די נייע רעוויו-פּרעמיערע „פריילינגס פּאַראַדע" איז אַ פאָרשטעלונג, וואָס יעדער איינציגער מוז זעהען. דער נייער אַנסאַמבל געפינט זיך אונטער דער לייטונג פון בעקאַנטען אַרטיסט טשעסלאַוו סקאָניעטשני.

דער פּראָגראַם בעשטעהט פון ערשטקלאַסיגע נומערן, וועלכע ווערען ענטוזיאַסטיש אויפגענומען פון פובליקום.

די „פריילינגס פּאַראַדע" ווערט געגעבען יעדען טאָג.

„א געלעכטער איז א זייט"...

דער ריזיגער ערפאָלג פון איצטיגען „אַראַראַט"=פּראָגראַם

די פאָרשטעלונגען פון דעם איצטיגען שלאַגער-פּראָגראַם א. נ. „א געלעכטער איז א זייט", וועלכער ווערט געגעבען אין „פילהאַרמאָניע" ווערט געשפּילט ביי פולע געפּאַקטע הייזער.

דאָס פּראָגראַם האָט א שטורמישען ערפאָלג.

[illegible]

יודען געדענקט!

היטלערישע באנדעס פייניגען אייערע ברידער אין דייטשלאַנד
אייער גצוועהר געגען זיי איז באיקאָט אויף סחורות פון דייטשלאַנד!

היינט פרעזענטירן מיר א פילם פון דער שלאַגער-סעריע Metro Goldwin Meyer א. נ.

קלאַנג-קינאָ CAPITOL

„פאסירונגען אין האַלבער נאַכט"

זאַוואַדזקאַ 16

אין די הויפּט-ראָלען: Loreta Janig און Ricardo Cortez

אויסער'ן פּראָגראַם: קלאַנג-צוגאָבע און די נייעסטע אַקטואַליטעטען פון Fox

אָנהייב פון די סעאַנסען 4,30. שבת און יום-טוב 12 בייטאָג.

Z prawami szkół państwowych

Gimnazjum Żeńskie Józefa Aba

oraz **PRYWATNA SZKOŁA POWSZECHNA**

ul. Legjonów 10, tel. 122-12

איינשרייבונגען אין די גימנאַזיאַל-קלאַסן ווי אויך אין די פּאָווסעכנע שולע נעמט אָן דער סעקרעטאַריאַט פון 10–12 נאָכמ.

ברוך-קראַנקע!!!

Dyr. J.Rapaport

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאַלט אין לאדז, פון דעם אין גאַנץ פוילן בעריהמטען ספּעציאַליסט ארטאפּעד דיר. י. ראַפּאַפּאָרט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געוואָרען אנערקענט פון פיל בטוואוסטע פּראָפעסאָרען.

ברוך-ליידענדע! ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע גומי-הייל-באַנדאַזשען פון מיין אָרטאָפּעד. הייל-אַנשטאַלט בעזייטיגען אָהן שום אָפּעראַציע, ראַדיקאַל שנעל און זיכער מיט דעם גרעסטען ערפאָלג, די שווערסטע, געפעהרליכסטע און פאַרלאַלטעטע [illegible] ברוכען ביי מענער, פרויען און קינדער. — ספּעציעלע אָרטאָפּעד. הייל-באַנדאַזשען פאַר צו-רייקגעקומענע ברוכען נאָך אָפּעראַציעס, ווי אויך ספּעציעלע אינדיווידועלע צוגעפּאַסטע אָרטאָפּעד. בויך-באַנדאַזשן געגען אַראָפּלאָזען זיך פון מאָגען און קישקעס.

פאַר קאַליקעס, הויקערס און אלערארט פעהלער פון גוף!

אין מיין אָרטאָפּעד. הייל-אַנשטאַלט ווערען אויסגעפּערטיגט די העלבערסטע און פון פיל פּראָפעסאָרען אנערקענטע שטיצעס, אָרטאָפּעד. הייל-גאָרסעטען פאַר פאַרקרימונג פון רוקען-ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביין-שווינדזוכט, ליימונגען, פאַרקרימטע פיס ביי קינדער און ערוואַקסענע, קינסטליכע הענד (פּראָטעזען) און פיס, ווי אויך די פּראַקטישע אָרטאָפּעדישע שטיוועלעך פאַר שטערכליכע פלאַטפיס לויט גיפס-מאָדעל.

אכטונג! — שימען!

אַלע קראַנקע אין מיין אָרטאָפּעד. הייל-אַנשטאַלט, ווערען נאָר פון מיר פּערזענליך בעהאַנדעלט.

30 יעהריגע פּראַקטיק, פולע גאַראַנטיע!

ערמעסיגטע פרייזען! עמפּפאַנגס טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.
עס ווערען אויך אָנגענומען מיטגלידער פון אובעזפ. ספּאָל. (קאַסע-כאַריך).

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל=אַנשטאַלט אין לאדז

Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

הערצליכען דאַנק

מיר האַלטען פאַר אונזער פליכט עפענטליך אויסצודריקען אונזער הערצליכסטען דאַנק דעם בעריהמטען ספּעציאַליסט אָרטאָפּעד. דיר. י. ראַפּאַפּאָרט אין לאָדז, וואָלטשאַנסקאַ 10, אַלטערערשט פאַר זיינע גרויסע און ערנסטע מיה, וואָס ער האָט אַנגעווענדעט צו אונזער קראַנקע אויף ביינער-שווינדזוכט טעכטער'ל סטעפאַניאַ, 9 יאָהר אַלט, פאַר וועלכע מיר האָבען אין ערגיץ נישט געקאָנט געפינען קיין היילונג, און דאָס קינד האָט נישט געקאָנט אַרומגעהן. נאָכדעם ווי מיר האָבען זיך אין דער גרעסטער פערצווייפלונג געווענדעט צו דעם אויבענגענאַנטען ספּעציאַליסט אָרטאָפּעד, איז אונזער קינד באמת געווענדעט געוואָרען און אַ דאַנק זיין פערלעגטען הייל-גאָרסעט פיהלט זיך אונזער טעכטערל זעהר גוט. אויך פאַר דעם, וואָס ער האָט פאַר אונז אויסגעפּועלט אַ ני-אָנמעריזאַציע 200 זל. פון דער אובעזפ. ספּאָלעטשנאַ צו דעם צוועק. מיר ערקלערען עפענטליך, דאָס זיינע בעמיהונגען אין אַלע פעלע איז אויסערגעוועהנליך, אָבער מיט גרויס ערפאָלג, פאַר וועלכעם מיר דאַנקען איהם הערצליך.

וו. און ס. וויראַנסקי, עלטערן, לאָדז, לוטאָמירסקאַ 69. 15/6 1934

לעטשניצע

פאַר ווענעריש קראַנקע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1

טעל. 205-38

טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אָוועגד.

וועגעריש-קראַנקע, מענערשוואַכע און הויט-קראַנקהייטען אַנאַליזען פון בלוט און אורין די פערהיטונגס-סטאַציע

אין טעטיג א גאַנצען מעת לעת פאַר פרויען א ספּעציעלער ווארטע-זאַל

א בעראַטונג 3 זל.

Poradnia WENEROLOGICZNA

הויט און וועגערישע קראַנקהייטען איז געוואָרען איבערטראַגען

אויף זשעלאַזנאַ 2

(פּיעטריקאַווער 47)

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונד, זונטאָג און הגאות פון 9–2 מיטאָג.

א וויזיט 3 זל.

פון 11–1 מיטאָג און פון 3–4 נאָכמ. נעמט אָן א פרוי=דאָקטאָר.

„PRACA"

פרויען-פאַך-קורסען ביים פעראיין צו פערשפּרייטען פאַך-קענטניש צווישען יודישע פרויען

וואָלטשאַנסקאַ 21, טעל. 167-15

נעהמט אָן איינשרייבונגען אויף פאָלגענדע אָפּ-טיילונגען: 1) קונסט-שטיקעריי, 2) דאַמען-שניי-דעריי צושניידען, 3) גאָרסעטען-פאַך, 4) היטען-פוצעריי, 5) וועש-פאַך — צושניידען, 6) אָנדו-לאַציע, 7) מאַניקור.

דער סעקרעטאַריאַט איז טעטיג פון 9—1 און 3—7

Dr. med. A. Gelbart

CHOROBY CHIRURGICZNE

Południowa 23 tel. 143=31

przyjmuje od 4-7 wiecz.

Dr. med. Niewiażski

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוועכע

אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40

צוריקגעקעהרט

נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו. זונטאָג און יום-טוב פון 9 - 1 פאַרמיטאָג. בעזונדערער ווארטע - זאַל פאַר פרויען.

Dr. S. Kantor

ספּעציאַליסט פאַר הויט און וועגע-רישע קראַנקהייטען (סיפיליס און טריפּער), היילט מענער = שוועכע

וואוינט יעצט

Piotrkowska 90, tel. 129=45

נעמט אָן פון 8–2 נאָכמ. און פון 4–9 אוו., זונטאָג און יום-טוב פון 8–2 נאָכמ. פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזען.

Dr. med. Ignacy Grynberg

ספּעציאַליסט פאַר אינערליכעקראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

CEGIELNIANA 17, tel. 174-15.

כעמיש=באַקטעריאָלאָגישער לאַבאָראַטאָריום

מ. שאַץ

לאָדז, פּעטריקאָווער 37.

פיהרט אדורך זעמטליכע ערצטליכע אַנאַליזען פון אורין, בלוט, פלעגמע, אא.

ש לאָטעריי-אַרבייטען

ווי אויך אויטאָגענישע שווייסונגען, מעטאַל-בעאַרבעטונגען, מאַשינען-מיילען

פיהרט אויס בילין

J.REDER, Łódź

קאָנסטאַנטינער 11/13

שרייבען שעהן און שנעל לערנט אויס דער בעוואוסטער קאַליגראַף ל. בערמאַן אין 15 לעקציעס. אויך ווערט אויסגעלערנט דעם בעסטען יודישען בריף מיט די נייעסטע אָרטאָגראַפיע אין פער=לויף פון א חודש, אפילו דעם, וואָס קען גאָרנישט. די עלטער שפּילט נישט קיין ראָליע. נוצט אויס די וואַקאַציע. די פרייזען זענען נישט טייער. אויך ווערט אויסגעלערנט גוט רעכענען אין 5 טעג. מיין אַדרעס: זאַוואַדזקאַ 19, פר. 1. שט.

די שענסטע דרוק-אַרבעט ווערען אויסגעפירט אין דער דרוקעריי

בראַמבערג און בריס

פּילסודסקיעגאָ 55 (פרייגט)

ווי צ.ב.א. רעכנונגען, בריפּבויגן, קווי-טאַנציעס, שטעמפּל-באַנדעראָלען, שפּי-קעטען, התונה-קאַרטען, וויזיט-קאַרטען, א.א. פּינקטליך און ביליג אויסגעפירט.

קליינע אנאָנסען

1 זלאָטי

אָנאָנס ביז 15 ווערטער

פערשידענעס

א יונגעל פון בעסערע עלטערן וויל זיך לערנען עלעקטראָטעכניק, בושעושׂי-נער 5 לייזער מאַנדעל.

פרייע פּאַסטענס

עס ווערען געזוכט געהילפען צו עלעקטרישע אינסטאַלאַציעס ביי ראָסאַק, פּולנאָצנאַ 10. 3450

נויטיג א יונגעל, וואָס אַרבייט שאַכטלען, ביים שאַכטעל-מאַכער פאַד-זשעטשנאַ גאַס 6.

AKWIZYTORZY na terenie Łodzi i najbliższych okolic poszukiwani dla T-wa Ubezpieczeń na wypadek choroby. Wyczerpujące, tylko i wyłącznie pisemne oferty z podaniem referencji wraz z załączeniem fotografji (nie naklejonej) uprasza się kierować: Piotrkowska Nr. 91/15.

לאָקאַלען

2 צימער און קוך צוועגטועל 3 צי-מער און קוך פראָנט, נישט העכער פון 2-טען שטאָק, אין דער געגענד פון שווי-מיעסקאַ ביז וואָלטשאַנסקאַ, נאָוואָמיעסקאַ, זגערזשער ביז'ן באַלוטער פּלאַץ אָדער אָנהויב בזשעזשינער ווערט פון זאָפאָרט געזוכט צו דינגען דירעקט ביים ווירט. אָפערטען אין אדמ. אונטער "W.".

אַנאָנסען-פּרייז פאַר א מילימעטער-שורה

פאַר'ן טעקסט—8 גר. פרייטאָג און ערב-יו"ט—24 גר.	אין דער זייט שפּאַלטען	
אין טעקסט—40	—60	4
נאָכ'ן טעקסט—12	—16	

ברייטער דער שטאַנדאַרט 50 פּראָצ. טייערער, אויסלאַנד 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א וואָרט

נעקראָלאָגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפּאַלטען) קליינע אַנאָנסען ביז 15 ווער-טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע וואָרט — 10 גר.

אַבאָנעמענטס-פּרייז:

אין לאָדז – 4 זלאָטעס א חודש מיט אָפּטראָגען א היים. אויף דער פּראָווינץ – 5 זל. א חודש; אין אויסלאַנד 7 זל. אמעריקאַ–1 דאָל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פּרינציפּיעל דעם אינהאַלט פון דער אַנאָנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אַנאָנס אָדער צוריקצוצאָהלען פאַר דעם אַנאָנס

פאַר'ן אינהאַלט און טאָן פון די אַנאָנסן איז די רעדאַקציע נישט פאַראַנטוואָרטליך. די אדמיניסטראַציע איז אָפען בייטאָג און פאַרנאַכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 24.